

Община Шумен
бул." Славянски ,, № 17

ПРОГРАМА

за

УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ОТПАДЪЦИТЕ

период на действие 2009 – 2012 г.

декември, 2009 г.

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

ВЪВЕДЕНИЕ

I. ОБХВАТ И ПРИНЦИПИ НА ПОГРАМАТА.

II. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЩИНАТА.

1. Кратка географска характеристика на територията на общината.
 - 1.1. Географско положение спряма територията на страната, близост да транспортни оси.
 - 1.2. Топографска характеристика.
 - 1.3. Поземлени и горски ресурси.
 - 1.4. Водни ресурси.
 - 1.5. Подземни природни богатства.
 - 1.6. Защитени територии и чувствителни екосистеми.
 - 1.7. Други.
 - 1.7.1. Климатични условия.
 - 1.7.2. Растителност и стопанска дейност.
 - 1.7.3. Почви – характер, особености, разпространение.
2. Административно-териториално и социално-икономическа характеристика и прогнози.
 - 2.1. Население.
 - 2.2. Икономическо състояние на общината.
 - 2.3. Промисленост и строителство.
 - 2.4. Селско и горско стопанство.
 - 2.5. Туризм.
 - 2.6. Инженерна инфраструктура.
 - 2.7. Брой кметства, населени места, други урбанизирани територии.
 - 2.7.1. Населени места.
 - 2.7.2. Естествено и механично движение.
 - 2.8. Икономическо състояние на общината – собствени приходи на общината, субсидии от държавния бюджет.
 - 2.9. Структура на местните органи на самоуправление.
 - 2.10. Екологична характеристика.

III. СЪЩЕСТВУВАЩО ПОЛОЖЕНИЕ И ПРАКТИКИ ПО УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ.

1. Данни за отпадъците.
 - 1.1. Генерирани отпадъци.
 - 1.1.1. Битови отпадъци.

- 1.1.2. Строителни отпадъци.
- 1.1.3. Производствени отпадъци.
- 1.2. Морфологичен състав.
2. Сметосъбиране, сметоизвозване и поддържане на чистотата.
 - 2.1. Система за събиране и извозване на отпадъците.
 - 2.1.1. Сметосъбиране.
 - 2.1.2. Сметоизвозване.
 - 2.1.3. Поддържане чистотата на територията.
 - 2.1.4. Зимно поддържане.
 - 2.1.5. Събиране на стари автомобили.
3. Разделно събиране на отпадъците.
4. Предварително третиране на отпадъци.
5. Оползотворяване и обезвреждане на отпадъците.
 - 5.1. Депониране.
 - 5.2. Други форми на обезвреждане.
 - 5.3. Подобряване на управлението на дейностите по отпадъците.
 - 5.4. Отчетност.
6. Проучване, прогнозиране, планиране.
7. Финансиране на управлението на дейностите по отпадъците.
8. Разработване и прилагане на модерна, многофункционална система за събиране и транспортиране на битови отпадъци.
9. Екологосъобразно обезвреждане на опасни отпадъци.
10. Предотвратяване и намаляване на риска от стари замърсявания с отпадъци.
11. Участие на обществеността.

IV. ПРОГРАМА ЗА КАПИТАЛОВИ ИНВЕСТИЦИИ.

V. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА ШУМЕН.

VI. МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА.

ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата за управление на дейностите по отпадъците (ПУДО) се разработва на основание изискванията на чл. 79 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС) и чл. 29 от Закона за управление на отпадъците (ЗОУ), според който програмите за управление на отпадъците са неразделна част от общинските програми за околна среда и се разработват, приемат и отчитат по реда на ЗООС.

Общинската програма за управление на дейностите по отпадъците на община Шумен е разработена за период от 4 години и при промяна на фактическите или нормативните условия ще бъде актуализирана и допълвана. Оценката на резултатите се извършва съгласно приетия план за действие.

Основна цел на Програмата за управление на дейностите по отпадъците е да се постигне екологосъобразно управление на отпадъците в община Шумен.

Основни акценти в програмата са:

- подобряване системата на организирано сметосъбиране и сметоизвозване;
- участие в подържането и експлоатацията на Регионално депо за неопасни отпадъци Шумен;
- ефективен контрол върху фирмите осъществяващи дейностите по третиране на отпадъците

При изготвяне на ПУДО са ползвани:

- Ръководството за разработване на общински програми за управление на дейностите по отпадъците – утвърдено със Заповед № РД 167 от 24.03.2006 г. на Министъра на околната среда и водите;
- Закони и нормативни актове в областта на управление на отпадъците.

Законът за управление на отпадъците определя Общинския съвет, като орган по приемане на общинската програма за управление на отпадъците, а общинската администрация като отговорна за изпълнението ѝ и за дейностите по управление на отпадъците на територията на общината.

Произтичащите от това задължения на общината са:

1. Осигуряване на съдове за битовите отпадъци – контейнери, кофи и др.;
2. Събирането на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за обезвреждането им;
3. Почистване на уличните платна, тротоарите, алеите, парковите площи и т.н., избор на площадка, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци и строителни отпадъци или други инсталации и съоръжения за обезвреждане на битови и строителни отпадъци;
4. Организиране и прилагане на система за разделно събиране на излезлите от употреба моторни превозни средства на площадките за временно съхраняване, както и определяне броя на тези площадки;
5. Организиране и прилагане на система за разделно събиране на излезлите от употреба луминисцентни и други лампи, съдържащи живак;
6. Предотвратяване изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и създаването на незаконни сметища;
7. Определяне на места за смяна на отработени моторни масла и информиране на обществеността за това;
8. Определяне на места за поставяне на съдове за събиране на негодни за употреба батерии;
9. Кметът е длъжен да предприеме действия за определяне на нова площадка за изграждане на ново съоръжение за обезвреждане на отпадъците или организира съвместно с други общини обезвреждането на отпадъците на регионален принцип, две години преди изчерпване капацитета на действащото или след изтичането на срока на експлоатация на съответното съоръжение.

Тези задължения създават реални възможности за поставяне на ново начало на индустрия по отпадъците и изместване на акцента от управление на разходите по депониране на отпадъците към инвестиции в рециклирането на вторични суровини.

За периода на действие от 4 години, приетата програмата за управление на дейностите по отпадъците на Община Шумен за периода, 2004 г. / 2008 г. са постигнати следните резултати:

Въведено е в експлоатация **“Регионално депо за неопасни отпадъци”** - I-ви етап.

В изпълнение плана на действие към програмата за управление на дейностите по отпадъците са изпълнени следните по-важни действия:

1. Разработена е общинска наредба за събиране, съхранение, транспортиране на битови, строителни и масово разпространени отпадъци, в съответствие с изискванията и целите на националното законодателство ;

2. Въведено е организирано събиране и извозване на битовите отпадъци на територията на всички населени места от Община Шумен;

3. Сключени са договори между Община Шумен и организации по оползотворяване на отпадъци от опаковки и е въведено разделно събиране на отпадъци от опаковки във всички селища от общината.

4. Започната е процедура по рекултивация на кариерата в кв. Мътница, която да се изпълни със строителни отпадъци от строително – ремонтни дейности, с което е отреден терен за обезвреждането на същите.

I. ОБХВАТ, ПРИНЦИПИ И ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА.

Обхват на програмата

Общинската програма за управление на отпадъците и ограничаване на вредното им въздействие върху околната среда, обхваща всички дейности свързани с:

1. Генерирането на ТБО, производствени отпадъци, строителни отпадъци и опасни отпадъци:

- методи, средства и организация за тяхното минимизиране, рециклиране, редуциране и др. форми на оползотворяване при източника;
- екологосъобразно третиране и обезвреждане при източника, намаляване на токсичността;
- почистване на стари замърсявания при източника и саниране на площите;

Алтернативно възможни решения – намаляване на ресурсите, използвани в производството на всеки продукт; продължаване живота на продуктите; повторно използване на продукти; намаление на потреблението и др.

2. Проучване и усъвършенстване на дейностите, свързани със събирането и извозването на отпадъците до местата за оползотворяване, обезвреждане и депониране:

- контейнерна система за смесено събиране и контейнерна система за разделно събиране при генератора и извън него;

- оптимизиране контейнерите по вид, капацитет, гъстота на разположение, честота на събиране, товарене и др.;
 - оптимизиране видовете транспортни средства и степента им на уплътняване;
 - почистване на междублоковите и междужилищните пространства и рекреационни площадки.
3. Избор и реализация на оптимална организация на дейността по събирането и транспорта в съответствие със спецификата и характера на отделните жилищни райони:
 - организиране, провеждане и оценка на пилотни проекти, свързани с разделно събиране и третиране на отпадъци.
 4. Кадастър на криминалните замърсявания, почистване, саниране и рекултивирание, с оглед намаляване на риска и подобряване екологичния комфорт на общината.
 5. Участие и въвличане на обществеността, медиите, неправителствени организации и др. в реализацията на поетапното еколого- и законосъобразно управление на отпадъците.
 6. Изграждане на ефективно звено в общинската администрация конкретно занимаващо се и отговарящо за интегрираното управление на отпадъците.
 7. Въвеждане на стройна система за третиране на отпадъците, за отчет и контрол.

Цел на програмата:

Основната цел на програмата е да допринесе за устойчивото развитие на община Шумен в сферата на управлението на отпадъците, чрез целенасочени действия по:

1. намаляване или ограничаване на въздействията върху околната среда причинени от образуването на отпадъци;
2. увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и подобряване ефективността на използваните ресурси;
3. подобряване организацията, временно съхранение, събиране и транспортиране на отпадъците и максимална отговорност на замърсителите;
4. екологосъобразно обезвреждане на отпадъците;
5. предотвратяване и намаляване риска от стари замърсявания с отпадъци;

6. правно регулиране на отпадъците и ускоряване на прилагането на законодателството и политиката в областта;
7. осигуряване на достатъчни и надеждни данни за отпадъците;
8. участие на обществеността;
9. управление на специфични отпадъчни потоци в съответствие с изискванията на ЕС.

Като индикатори за успешното осъществяване на поставените цели в настоящата програма могат да бъдат:

- липса на нерегламентирано изхвърлени отпадъци.
- рециклиране, повторно използване или извличани на вторични суровини и енергия на отпадъците.
- екологосъобразно обезвреждане.
- минимизиране на отпадъците и депониране на предварително обезвредени отпадъци на депото за отпадъци.

Принципи на програмата.

Програмата се основава на следните принципи за управление на отпадъците:

- чиста и здравословна среда;
- рационално използване на наличните суровинни ресурси;
- интегрирано управление на отпадъците;
- пълна отговорност на замърсителите;
- участие на обществеността.

Прилагането на принципа за чиста и здравословна околна среда трябва да осигурява здравословна среда за:

- **градска среда** – от особено значение за ограничаването на замърсяването в населените места е създаването на добра организация за сметосъбиране, сметоизвозване и обезвреждането на отпадъците;

- **природна среда** – за да се опази природната среда е необходимо да се преустанови порочната практика отпадъците да бъдат изхвърляни безразборно навсякъде покрай нас;

- **жизнена среда** – подобряването на параметрите на този показател ще се постигне по пътя както на подобряване на организацията за сметосъбиране, сметоизвозване така и за тяхното безопасно обезвреждане.

При прилагането на принципа на рационално използване на наличните ресурси ще доведе до изразходване на по-малко първични природни ресурси. Този принцип може да се прилага чрез предотвратяване на образуването на отпадъците, минимизиране чрез технологиите от една страна, и от друга чрез продуктите и чрез оползотворяване. Прилагането на различните норми на оползотворяване на отпадъците зависи от икономическата целесъобразност.

Прилагането на интегрираното управление на отпадъците предполага вземане и реализация на управленски решения за постигане на ясно определени цели на основата на балансирана взаимнообвързана система от законови, технически, организационни и икономически мерки, източници на ресурси и определени отговорности на страните, които участват в реализацията на поставените цели.

Интегрираното управление на отпадъците намира израз в разработването на програми на всички нива.

Всяко решение на общината относно управлението на отпадъците трябва да води до системи, които да отговарят на следните критерии:

- да отговарят на нуждите на потребителите;
- да са удобни за ползване, да имат привлекателен естетичен вид;
- да са с ниски капиталови разходи;
- да се финансират с минимален финансов риск.

Програмата за периода 2009-2012 г. е отворен документ, който се према от Общински съвет - Шумен.

Тя е изготвена в съответствие с утвърдени от Министъра на околната среда и водите „Указания за обхват и съдържание на програмите за управление на дейностите по отпадъците”.

Кметът на общината внася ежегодно отчет за изпълнението на програмата в Общинския съвет, а при необходимост и предложение за нейното допълване и актуализиране. Годишните отчети се изпращат в РИОСВ – Шумен до 31 март на следващата година.

Чиста и здравословна околна среда.

Прилагането на този принцип трябва да осигури чиста и здравословна околна среда в населените места, в домовете, обществените заведния и на работните места, както и съхраняването на природата.

Прилагането му се осъществява чрез намаляването и ограничаването на замърсеността, преустановяване практиката на нерегламентираното изхвърляне на отпадъци, почистване на замърсени и възстановяване на увредени в миналото места.

Предотвратяване.

Съвместният контрол обхващащ всички компоненти на околната среда и интегриран в дейността на местната власт е начинът за предотвратяване на замърсяванията.

Пълна отговорност на замърсителите.

Този принцип обединява установените в международната практика и тясно взаимосвързани помежду си принципи на „споделяната отговорност” и „замърсителят плаща”. По своя обект на приложение и предимно икономически характер двата принципа на взаимовръзка са предпоставка за практическо осъществяване на административната и икономическа отговорност на лицата (юридически и физически), които образуват отпадъци и участват в етапи и дейности от общия процес на третиране на отпадъците.

Целта на двата принципа е да се промени и въздейства върху човешкото поведение.

Сътрудничество.

Същността на този принцип се състои в осъществяване на постоянна връзка и общи действия между всички засегнати страни – население, община, предприятия, колкото е възможно по-рано. Проблемите по опазване на околната среда не са ограничени в определени граници, за тяхното успешно решаване е необходимо сътрудничество между местните власти и др. структури на регионалната и централната власт и самите замърсяващи.

Участие на обществеността.

Гражданите имат отношение към политиката на управление на отпадъците и като причинители на отпадъци и като субект на вредното им въздействие. Мотивирането на хората да вземат участие в управлението на твърди битови отпадъци (УТБО) може да е много трудно, но те трябва да бъдат синхронизирани и въвличани в преки действия.

II. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЩИНАТА

1. Кратка географска характеристика на територията на общината.

1.1. Географско положение спрямо територията на страната, близост до транспортни оси.

Община Шумен е разположена в централната част на Североизточна България, върху площ от 630 кв.м. Тя е с население от 94 035 жители. В границите на общината са включени 26 населени места : Белопопово, Благово, В. Друмев, Велино, Ветрище, Вехтово, Градище,

Дибич, Друмево, Ивански, Илия Блъсково, Кладенец, Коньовец, Коста река, Лозево, Мадара, Мараш, Новосел, Овчарово, Панайот Волон, Радко Димитриево, Салманово, Средня, Струйно, Царев Брод, Черенча.

Общата площ на на град Шумен е 17 700 дка., от тях 11 140 заема жилижната зона, зоната за селищно стопанство е 6 560дка.

Общата площ на на двадесет и шесте села е 18 327дка.

Общината граничи със следните общински центрове:

- на изток с община Провадия;
- на запад с община Търговище;
- на север с община Хитрино;
- на юг с община В. Преслав и Смядово.

През територията на Община Шумен преминават основните пътни артерии на страната - АМ "Хемус", АМ "Тракия" и Главен път № 6 /Подбалканското шосе/. Преминават и две от основните жп - магистрали София – Бургас и транс-европейската Калотина - София - Пловдив - Свиленград.

1.2.Топографска характеристика.

Община Шумен е разположена в източната част на дунавската хълмиста равнина. Равнинният характер на релефа е предпоставка за изграждане на качествена комуникационна мрежа и другите инженерно-технически съоръжения за населените места в общината.

В орографско отношение заеманата територия се характеризира с голямо разнообразие - в северната част се спускат най-южните части на Лудогорското плато и Самуиловските височини, които постепенно преминават в Шуменското плато. Средната надморска височина на Шуменското плато е 400 м , като най-високата му точка е Търнов дял с кота 502 м. Източната част от територията на общината е заета от Провадийското плато. Между двете плата се намира Шуменското поле, широко отворено на североизток и юг. Посредством долината на р. Провадийска то се свързва с Девненската низина, а посредством р.Голяма Камчия с Камчийската долина и респ.Черно море.

1.3. Поземлени и горски ресурси.

Земеделският фонд на община Шумен възлиза на 594 817 дка.

- обработваеми земи 77.7%; по начин на ползване обработваемата земя е основно ниви 82%; - мери и пасища 80%; - трайни насаждения 13 %;

Категорията на земята е от трета до десета.

По данни на лесничейство "Шумен" площта на горските територии е общо 165 324 дка.

Горите със специално предназначение са 49 205 дка и представляват 29.8 % от горите на Община Шумен.

Преобладаващи за лесничейството са равнинно-хълмистите терени. Най-високата кота в района на лесничейството – 502 м н.в. се намира на Шуменското плато – м. “Търнов табия”, а най-ниската – 60 м н.в., при течението на р. Голяма Камчия, южно от с. Ивански.

Територията на Държавно лесничейство “Шумен” попада изцяло в Долния равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори /0-600 м н.в./ и по конкретно в подпояса на равнинно-хълмистите дъбови гори /0-400 м н.в./

Площта по функционална принадлежност е разпределена както следва:

- Гори и земи с основно дървопроизводителни и средообразуващи функции	11611,9 ха	70,2%
- Защитни и рекреационни гори и земи и гори и земи в защитени територии	4920,5 ха	29,8%
Общо	16532,4 ха	
100,0%		

На територията на шуменската община се срещат над 600 вида висши растения. Почти 90% от площта на платото е заета от дървесни и храстови фитоценози. От дървесните видове най-често се срещат обикновен бук, обикновен габър, келяв габър, цер, благун, горун. По-рядко се срещат обикновен клен, планински ясен, сребро листна липа и др.

1.4. Водни ресурси

През територията на община Шумен преминават реките Поройна, Пакоша, Мътнишка, които се вливат в р. Голяма Камчия, респ. Черно море. Река Каменница, която пресича югоизточната част е от поречието на р.Провадийска и се влива в Белославското езеро.

С най-голямо стопанско значение за района е р. Г. Камчия. Тя води началото си от южните части на Лиса планина. От изворите до с. Тича реката тече в източна посока, като след с.Филаретово навлиза в хълмисто ридовата област Герлово, пресича Преславската планина и образува дълбокия Преславски пролом. Следва завой на север в хълмистата низина на Шуменска област и Провадийското плато с източна посока до сливането ѝ при с.Величково с р.Луда Камчия. По-важни притоци на реката са Врана, Елешница, Брестова и др.

Общата дължина на р. Камчия от изворите до Черно море е 245 км. Средният годишен отток при гр. В. Преслав е 5.2 м³/сек, а при с. Гроздево - 22.8 м³/сек. Общата площ на водосборния ѝ басейн е 5358 кв.км.

Пълноводието на реката е през месеците декември- юни, а максималния отток - през м.март.

Според хидрогеоложкото райониране на Р България община Шумен попада в област Б с преобладаващо дъждовно подхранване, като най-северната част попада в район Б17- Джулюнишко- Голямокамчийски и почти на границата с хидроложки район Б14 - Ломско-Провадийски.

Минерални води

В девонския водоносен хоризонт, на дълбочина около 2500 м в района на с. Мараш е открита минерална вода.

Водата е с температура 65°C и обща минерализация 9.4 г/л.

Характеризира се като хипертермална хлоридно - натриева - флуорна, съдържаща йод и бром.

1.5. Подземни природни богатства

Територията на Община Шумен е бедна на полезни изкопаеми. Проучени са и се експлоатират находищата на инертни строителни материали.

Инертни материали за нуждите на пътното строителство се добиват в кариерата на кв. Мътница. Това е каменна кариера, от която се добиват строителни материали и чакъл около 15х./м³. годишно. Стопанисва се от "Пътища" АД гр.Шумен.

В землището на с. Лозево по билото на Шуменското плоскогорие е разработена кариера за пясък. Находището е лещовидно върху сенонски варовици, като мощността на пясъка е от 15м до 26 м. Няма реални данни за добив на пясък през последните три години.

В участъците, северно от с.Средня и с.Новосел в сенонските варовици е разработено находище от фелдшпатови пясъци със запаси от 7 млн./ м³.

Кариера за глина - в землището на с.Ветрище. Експлоатира се от "Керамат" - ООД гр.Каспичан.

Кариера за добив на речен пясък в землището на с. Р.Димитриево.

За всички кариери на територията на община Шумен са разработени проекти за добив и за рекултивация.

1.6. Защитени територии и чувствителни екосистеми

Законът за защитените територии - /ЗЗТ/ - обн. в ДВ бр.133 от 1998г. урежда режима на опазване, ползване и управление и регламентира функционирането и съхранението на система от защитени територии.

Съгласно чл.5 от ЗЗТ, защитените територии имат следните категории: резерват, национален парк, природна забележителност, поддържан резерват, природен парк, защитена местност.

ПРИРОДЕН ПАРК (ПП)

„Шуменско плато” Заповед № 563 / 08.05.2003 г. на МОСВ

Защитената територия е обявена като Народен парк със Заповед № 79/05.02./1980г. на КОПС и прекатегоризиран в Природен парк със Заповед на МОСВ №563/08.05.2003 г.

С площта си от 3929,9 ха, от които 3703,9 ха са в ДГФ на ДЛ Шумен и ДДС “Преслав” и 226 ха - общински фонд на община Шумен, е най-голямата защитена територия. Разположен е юго-западно от гр. Шумен и обхваща по-голямата част от площта на Шуменското плато.

По видово разнообразие на флората-повече от 550 вида висши растения, от които над 120 вида лечебни растения. Обликът на растителността като цяло в парка се определя от екосистемите заемани от представителя на коренната дървесна растителност - мизийския бук и смесените съобщества, широколистни гори - в които бука съжителства с обикновен и келяв габър, цер, благун, клен, ясен, сребролистна липа, космат дъб и др. Многообразието на тревната покривка е представена и от защитени, застрашени и редки растителни видове, някои от които включени в **“Червената книга”** на Българи като горска съсънка, давидов мразовец, пролетно ботуриче /циклама/, седефче, снежно кокиче, българско еньовче, източен миск, кавказка копривка, ленолистен целolist, степен пашърнак, червен хедизарум, щитовидна фибигия. Проучени и описани на територията на ПП са 11 рода и 20 вида - представители на сем. Орхидеи, от които 1 вид е от включените 12 вида в **“Червената книга”** на България, а 5 от срещаните се видове са в Приложение №3 на ЗБР. ПП “Шуменско плато” с местоположението си, умерения климат и разнообразните биотопи е привлекателно местообитание за много представители на животинския свят. Висшата фауна от средно-европейски с понтийски елементи е представена от 109 вида гръбначни животни, от които 28 вида бозайници, 61 вида птици, 14 вида влечуги и 6 вида земноводни. От видово най-многочислената орнитофауна 45 са гнездещи, а останалите преминаващи или зимуващи. Разнообразието във видовото животинско представителство се изразява с присъствието на видовете смок мишкар, голям и малък ястреб, бухал, черен кълвач, черен щъркел включени в **“Червената книга”** на България. Територията на Природния парк “Шуменско плато”, с разнородния скален състав на релефа и подземните реки, определящи карстовия ландшафт, е осеяна с около 60 пещери-сухи и водни, въртопи, скални образувания; скални манастири и църкви –археологически останки на крепости и селища, датиращи от различни исторически епохи.

РЕЗЕРВАТИ

“Букака” Обявен със Заповед № 79/05.02.1980г. на КОПС

Заема обособена зона в територията на Природен парк “Шуменско плато” с площ от 63,04 ха в горския фонд на ДЛ гр. Резерват “Букака” е горски масив обявен за опазване на съществуващата стогодишна елитна букова гора от вида мизийски бук / *Fagus sylvatica ssp. moesiaca*/.

Освен мизийския бук като доминиращия вид, северната част е смесено съобщество от широколистни гори от видовете зимен дъб, габър, благун, клен, цер и др.; подлесът е богат изграден от леска, глог, шипка, къпина, мъждрян и др.

Разнообразието на тревната покривка е представено от синчец, лютиковидна съсънка, кукувиче грозде, жълтурче, снежно кокиче, минзухар, пролетно ботурче момкова сълза, момина сълза петров кръст, копитник, змиряник, и др., а от представителите на животинския свят могат да се срещнат лисица, заек, язовец, сърна, дива свиня, сив хомяк, няколко вида змии, рядко благороден елен.

ЗАЩИТЕНИ МЕСТНОСТИ

„Могилата” Заповед №960/25.07.2003г. на МОСВ

Защитената територия е обявена като Природна забележителност със Заповед № 4051 от 29.12.1973г. и прекатегоризирана в Защитена местност със Заповед № РД-960/25.07.2003г. на МОСВ. Представлява земно възвишение, намиращо се в поземления фонд на ДП “Кабияк”, с площ от 47,5 ха обявена за опазване разнообразната степна растителност.

„Могилата” е най-добре запазеното находище на степна растителност у нас. Растителността е изключително богата като общия брой е около 200 вида тревни и храстовидни видове, включително степната растителност. По – характерни видове са : коило, руска самодивска трева, див бадем, планинско котенце, горска съсънка, храстовидна карагана, пролетен горицвет, син и сребрист конски босилек, повет-нисък, дребна перуника, жълт равнец и др.

„Марашка курия” Заповед №958/25.07.2003г. на МОСВ

Обявена е като Природна забележителност със Заповед №416//12.06.1979г. и със Заповед №РД-958/25.07.2003г на МОСВ е прекатегоризирана в Защитена местност. Целта за обявяването ѝ е да се съхрани запазилата се част от съществуващата в миналото дъбова кория от вида <летен дъб, с площ 26,87 ха, в която са разположени внушителни по своите размери вековни дъбови дървета на възраст над 350 год. Стопанисва се от община Шумен, под контрола на РИОСВ- Шумен.

„Дъбовете” Заповед №956/25.07.2003г. на МОСВ

Със Заповед №446/09.08.1978 г. на КОПС за природна забележителност са обявени група от 47 бр. вековни дървета от вида <летен дъб> с приблизителна възраст над 100 до 200 годишни на площ 0,5ха. След прекатегоризирането на защитената територия в защитена местност със Заповед № РД-956/25.07.2003г. на МОСВ и по точните замервания при съвместяването ѝ в КВС, заема площ от 1, 29 ха в поземления фонд на с. Ил. Р.Блъсков, община Шумен. Стопанисва се от община Шумен, под контрола на РИОСВ -Шумен.

“Мадарски скални венци” Заповед №РД-535/12.07.2007г. на МОСВ

Защитената местност е обявена със Заповед № РД-313/30.05.2006г. на МОСВ за опазване на карстови скални венци, местообитания на петрофилни и защитени животински видове; находища на редки и защитени растителни видове. Намира се на територията на две общини, в землищата на с. Мадара, община Шумен и с. Кюлевча, Калугерица и Каспичан, община Каспичан с обща площ 319,1336 ха в ДГФ на ДЛ гр. Нови Пазар. Защитената местност е част от територията на Националния историко-археологичен резерват “Мадара”.

Историко-археологически резерват “Мадара” – разположен е в гънките на живописните и непристъпни Мадарски скали. На 23 м от подножието им е изсечен Мадарския конник в тържествена поза. Надписът около конника е от 705 година. Над скалите на Мадарското плато се извисява древна крепост.

1.7. Други

1.7.1 Климатични условия

Територията на Община Шумен се характеризира с типичен умерено континентален климат. Тъй като се намира в периферната част на източния климатичен район на Дунавската равнина, климатичната характеристика се влияе от множество фактори: температура на въздуха, относителна влажност, скорост и роза на ветровете, валежи, слънчева радиация и др.

Данните за елементите на климата са взети от местната хидрометеорологична станция, от годишния справочник на Националния център по околна среда и устойчиво развитие към МОСВ и Климатичен справочник на Р България.

Юлската температура в целия район е между 21°C и 22°C. Големите летни горещини се проявяват сравнително най-слабо в североизточната част, където те рядко надхвърлят 32-33°C, а най-силно във вътрешността на района, където са от порядъка на 35-36°C. Есента е значителна по-

студена от пролетта, като през м.май под влияние на морски въздушни маси температурата на въздуха е около 15°С.

Средно-годишната температура за Община Шумен е 11°С. Най-студен месец в годината е януари с изчислителна температура – 17°С, а най -топъл м. юли с абсолютен максимум + 39° С.

Средногодишната максимална температура на въздуха е 16.9° С, а минималната 5.9° С, което разкрива умерено континенталната специфика на района.

Годишната сума на валежите за град Шумен е 598 мм, като се разпределя по сезони:

- Зима - 134 мм; пролет -154 мм; лято - 180 и есен - 129 мм.

за останалата част от общината между 552 и 580 мм.

В целия район най-интензивни валежи падат през м. юни , а най-малко - през есента - м. септември. Понякога валежите са поройни, което спомага за засилване на ерозията върху наклонените терени.

Годишната сума на валежите е по-ниска от средната за страната. Дните със снежна покривка са 92, като задържането ѝ започва от началото на м. декември и продължава до средата на м. март.

За района на община Шумен са преобладаващи западните ветрове с годишна честота 18.6 % от случаите с вятър, следват северните с честота 15.7% и северозападните с честота 13.8 %. В приложение е дадена розата на ветровете за станция Шумен.

Преобладаващи месеци с ветрове са май и септември. От това следва, че най -високи концентрации на замърсителите в атмосферния въздух над населените места се очакват на подветрената страна през пролетта и есента.

Характерът на разсейването и преноса на замърсители съществено се влияе от скоростта на вятъра, като най - неблагоприятни са ветровете със скорост 0 до 1.0 m/s. За района на община Шумен са характерни средни месечни скорости над 1.9 m/s .

Характерните особености в годишното разпределение на скоростта и посоката на вятъра, както и случаите на “тихо” време в Шумен са дадени на Таблици 1 и 2.

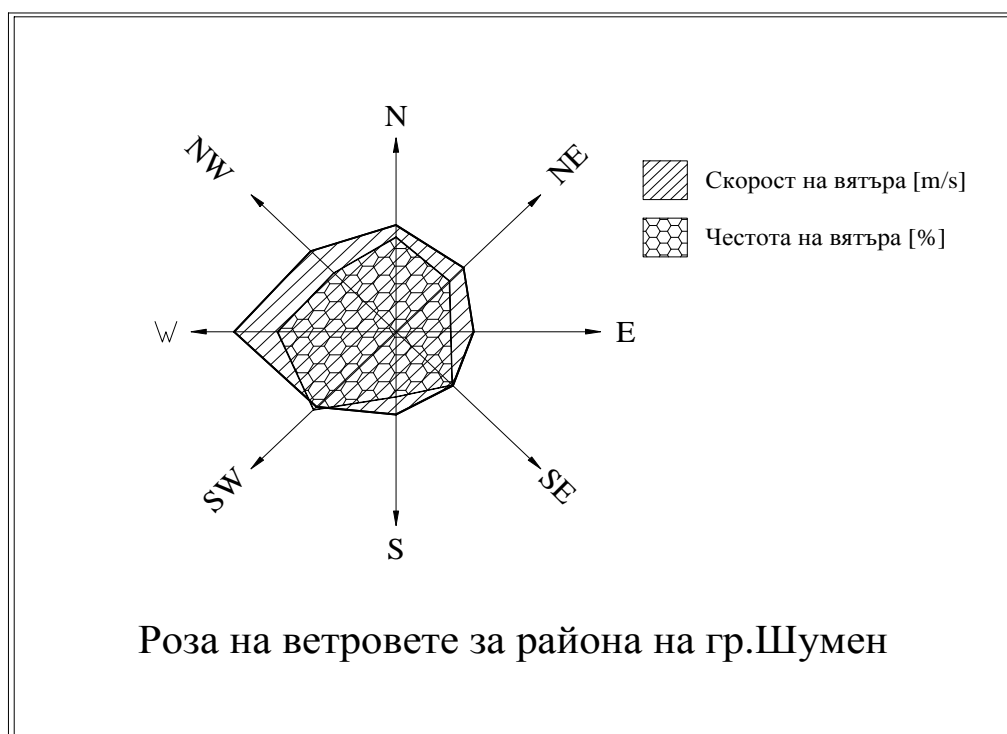
Средна скорост на вятъра по посоки m/ s, представен в таблица:

Посока	Месеци												Год.
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
С	4.5	4.6	4.9	4.2	4.0	3.9	3.6	3.4	3.9	3.8	4.3	4.4	4.1
СИ	3.7	3.8	4.4	3.7	3.5	3.3	3.2	3.1	3.2	3.3	3.4	3.5	3.5

И	2.5	3.0	3.4	3.3	3.4	2.6	2.4	2.6	2.6	2.9	3.1	2.4	2.8
ЮИ	2.6	3.2	3.4	3.5	3.7	2.6	2.4	2.5	2.6	3.0	3.0	2.9	3.0
Ю	3.2	4.1	3.8	3.7	3.1	2.5	2.7	2.6	2.5	3.2	3.2	4.0	3.2
ЮЗ	4.1	4.7	4.7	4.4	4.0	3.8	3.9	4.2	3.5	4.0	4.1	4.0	4.1
З	6.3	7.4	6.4	6.2	5.6	5.6	5.9	5.4	5.4	5.3	6.0	5.7	5.9
СЗ	4.7	5.9	4.9	4.9	4.3	5.0	4.4	4.2	4.7	4.2	4.6	4.2	4.7

Данните за Розата на ветровете са представени във вид на таблица :

Посока	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
Скорост [м/с]	4.125	3.5	2.85	2.95	3.21	4.12	5.93	4.41
Честота [%]	15.7	11.8	8.6	12.5	10.8	18.3	18.6	13.8



През зимата с най-голяма повтораемост са западните и северозападни ветрове - 13.8-18.6%. Скоростите на вятъра не са големи. В 12.5 % от общия брой наблюдения скоростта не надвишава 5 m/s. Вятър със скорост 5.0 -7.4 m/s се наблюдава най-вече при западните и северозападни ветрове по време на студени нахлувания, които благоприятстват бързото разсейване на замърсители от ниски източници.

Най-неблагоприятни скорости на вятъра до 1.0 m/s определят т. нар. тихо време, което за района има проявление в 31.0 % в годината. През студеният период на годината дните на тихо време надхвърлят 40.0%. Това

дава основание за извода, че през 1/3 от дните в годината - 122 дни ветровете не благоприятстват разсейването на замърсителите. Именно през есенно- зимния сезон са замерени най- високи концентрации на фин прах и сероводород в атмосферния въздух на гр. Шумен.

Относителната влажност на въздуха е в граници от 64 % през м. август до 84 % през м. декември.

Характерни за района са температурните инверсии, свързани с особеностите на стратификацията на долния слой на тропосферата. Те се наблюдават най- често през зимния сезон, като се характеризират като приземни и краткотрайни. Обикновено мощността на инверсионния слой се движи от 50 до 100 м.

При антициклонално затишие в приземния слой се образуват мъгли. Най-голям е броят на дните с мъгла през студеното полугодие - 19.6 %, а най-малък през топлото полугодие - 3 дни.

При наличие на инверсия в съчетание с мъгли, съдържанието на замърсителите в атмосферния въздух е 20 до 30 % по-високо, отколкото само при наличие на мъгли. Като се има предвид, че през зимата са регистрирани най-голям брой инверсии и дни с мъгли, може да се твърди, че това е периода с най-неблагоприятни условия за разсейване.

Слънчевата и космическа радиация са един от факторите, оказващи влияние на екологичното и санитарно хигиенното състояние на селищата. Интензивността на сумарната радиация върху хоризонтална площ е най-голяма през м. юли през първата половина на деня. По сумарна годишна радиация гр. Шумен попада в зона "В".

Годишната продължителност на слънчевото греене е 2021 часа при сумарна слънчева радиация 3100 MJ/ m^2 , което не стимулира вторични химични процеси.

1.7.2. Растителност и стопанска дейност.

Според основното си предназначение и начин на ползване територията на Общината представлява:

зеделски територии -	77.70 %
горски територии -	2.66 %
територии на населени места и др. урбанизирани територии -	5.84 %
водни площи и територии на водни течения -	11.7 %
територии за добив на полезни изкопаеми -	0.5 %
територии за транспорт и инфраструктура -	2.6 %

1.7.3. Почви - характеристика, особености, разпространение.

Почвената покривка е обусловена от геоложкия строеж и отразява влиянието на континенталните климатични условия, релефа и

растителната покривка. На територията на общината са разпространени *карбонатни черноземи* (в районите на Велино, Царев брод, Макак, северно от Мътница и Мадара), *типични черноземи* (в землищата на Дибич, Мадара, Панайот Волов), *плитки и каменисти карбонатни черноземи* по склоновете на Шуменското плато, *излужени черноземи* (в землищата на Ивански, Ветрище, Друмево), *оподзолени черноземи* (срещат се като острови сред излужените черноземи и сивите горски почви), *сиви горски почви* и *плитки почви* в землището на с. Ивански. *Ливадно-черноземните* почви заемат заливни тераси в землищата на селата Дибич и Вехтово. *Алувиално-ливадните* почви имат ограничено разпространение в заливните тераси на реките.

Относителната оценка на почвите може да послужи при даването на препоръки относно райониране на културите, прогнозиране на добивите, организирането на територията, съставянето на кадастрални планове и др. Относителната оценка основаваща се на свойствата на почвата при съответния климат, изразява пригодността на определен район за отглеждането на дадена култура или група култури. Тя се прави въз основа на най- важните свойства обуславящи почвеното плодородие (механичен състав, мощност на хумусния хоризонт и на профила, текстурен коефициент, рН – почвена реакция, съдържание на хумус, ниво на подпочвените води) и на най- важните климатични елементи (температура и валежи). Така формираните различия дават определен относителен бал (полско бонитетно число) за всяка основна култура. Това бонитетно число представлява почвения бал на различието, коригиран чрез коефициенти за климат, напояване и др. Съгласно възприетата методика почвите се групират в пет групи:

- | | |
|---|---------|
| 1 група- много добри- с полско бонитетно число | 81- 100 |
| 2 група- добри- с полско бонитетно число | 61- 80 |
| 3 група- средни- с полско бонитетно число . | 41- 60 |
| 4 група- лоши- с полско бонитетно число | 21- 40 |
| 5 група- не пригодни- с полско бонитетно число. | 0- 20 |

Относителната оценка е един от методите за качествена оценка на почвите и дава възможност за извършване на редица икономически анализи и прогнози в областта на селското стопанство. Чрез нея става възможно сравнително напълно да се отдели влиянието на природните условия от икономическите, което има важно значение за икономическия анализ.

Основни *горски видове*, срещащи се тук са няколко вида дъб, габър, бряст, ясен, клен, липа, топола, акация, люляк, дива черница и дива круша. По северните склонове на Шуменското плато, както и по други склонове със северна експозиция, са запазени отделни съобщества от мизийски бук.

От *хростовидните* съобщества са разпространени смрадлика, чашкодрян, диво грозде, драка, глог, леска и бъз.

1. Административно-териториална и социално-икономическа характеристика и прогнози

2.1. Население

Към 15.06.2009г. населението на Общината е 116 885 постоянни жители, живеещи в 27 населени места. Броят на населението по населени места е показан в табличен вид:

Таблица на населението по постоянен и настоящ адрес
област ШУМЕН община ШУМЕН

Населено място	Постоянен адрес общо	Настоящ адрес общо	Постоянен и наст. адрес в същото НМ
С. ЦАРЕВ БРОД	1422	1348	1199
С. ЧЕРЕНЧА	641	507	427
ГР. ШУМЕН	102238	94633	85468
С. БЕЛОКОПИТОВО	119	151	104
С. БЛАГОВО	117	125	83
С. ВАСИЛ ДРУМЕВ	157	333	143
С. ВЕЛИНО	270	353	234
С. ВЕТРИЩЕ	267	239	188
С. ВЕХТОВО	690	684	585
С. ГРАДИЩЕ	1023	827	760
С. ДИБИЧ	912	1161	841
С. ДРУМЕВО	1401	1140	1030
С. ИВАНСКИ	1498	1615	1405
С. ИЛИЯ БЛЪСКОВО	372	491	336
С. КЛАДЕНЕЦ	156	118	101
С. КОСТЕНА РЕКА	47	70	39
С. КОНЬОВЕЦ	549	503	389
С. ЛОЗЕВО	262	363	236
С. МАДАРА	1174	1276	1062
С. МАРАШ	453	577	410
С. НОВОСЕЛ	666	581	496
С. ОВЧАРОВО	112	171	97
С. ПАНАЙОТ-ВОЛОВО	247	362	213
С. РАДКО ДИМИТРИЕВО	258	336	231
С. САЛМАНОВО	843	896	758
С. СРЕДНЯ	585	368	311
С. СТРУИНО	406	418	342
Всичко за общината	116885	109646	97488

2.2. Икономическо състояние на общината

Община Шумен е от общините, които заемат важно място в икономическото развитие на Североизточния район. Още по-съществено е

значението ѝ за икономиката на областта, в която се намира. Измерено с показателя *приходи от продажба на човек*, въпреки намалението спрямо последните години, нивото на общината е значително над средното за областта – с 50%. В общината се формират 77,5% от приходите, произвежда се 78,1% от бруто продукцията и се концентрират 80,7% от ДМА на областта. В община Шумен са концентрирани и 52% от икономически активните лица в областта. Всичко това показва важното ѝ значение за икономическото състояние и развитие на областта, която по основните икономически показатели (БВП, БДС) се намира на трето място в Североизточния район за планиране.

В отрасловата структура на икономиката по наети лица водещото място има “Преработващата промишленост” с 29,1% от наетите. На второ място с 13,3% от наетите е “Търговията и обслужването”. На следващо място, като изключим обществените дейности (образование и здравеопазване), се нареждат отраслите “Строителството” и “Транспорт” съответно с 6,8% и 6,3% от наетите лица. Прави впечатление относително високият процент на наетите в “Операции с недвижимо имущество” – 4,4%.

През последните години броят на новорегистрираните фирми е сравнително по-нисък. Общият брой на активните стопански субекти, които оперират в община Шумен са 3863.

Гъстотата на фирмите в общината е 37,7 на 1000, което е значително над средното за страната равнище – 31,6 на 1000. Това се обяснява с големия брой малки и микро фирми - 99% от фирмите в общината са МСП. Най-голямо е увеличението в броя на малките и средни предприятия съответно с 27,4% и 21,1%. Прави впечатление намаляващият дял на междинната група, което се обяснява с преминаването им в по-долна група или закриването на част от тези предприятия. Броят на големите предприятия остава стабилен – 16. Нивото на предлаганите бизнес услуги в общината постоянно се увеличава, като през 2003 г. достига 166,3 наети на 10 хил. жители, което е близко до средното за страната ниво и е едно от най-високите в Североизточния район.

Водещите фирми на територията на общината са както следва:

Икономика

Приоритетни браншове: Машиностроене, цветна металургия, химическа и парфюмерийна промишленост, млекопреработване, месопреработване, консервна, пивоварна промишленост, винопроизводство, тютюнопреработка, стъklarска и порцеланово-фаянсова промишленост, дървообработваща, шивашка, строителство и селско стопанство.

Водещи фирми:

Наименование/комуникации	Предмет на дейност	Чуждо участие, националност
АД “Алкомет” тел.: (054) 6 32 31, 6 11 40 факс: (054) 6 67 21	Производство на ал. Фолио и дограма	50,5% Турция
АД “Мадара” тел.: (054) 6 10 73 факс: (054) 5 01 67	Производство и ремонт на товарни автомобили	
ООД “Пробленд” тел.: (054) 4 46 54 факс: (054) 6 31 98	Производство на пакетиращи машини	
АД “Лавена” тел.: (054) 6 27 06 факс: (054) 6 89 52	Производство на етерични масла, козметика и лекарства	
ООД “Фикосота” тел.: (054) 3 30 20 факс: (054) 3 30 23	Производство на перилни и миещи препарати, ел.уреди	
АД “Сердика Шумен” тел.: (054) 6 04 11 факс: (054) 6 32 52	Производство на млечни продукти	
АД “Родопа Шумен” тел.: (054) 6 04 20 факс: (054) 6 35 32	Производство на месни изделия	
АД “Тропик” тел.: (054) 6 01 84 факс: (054) 6 01 89	Производство на консерви	
АД “ Шуменско пиво” тел.: (054) 5 54 50 факс: (054) 5 01 15	Производство на бира	70% Турция
“Домейн Бойар” АД клон Шумен тел.: (054) 6 88 87 факс: (054) 6 05 25	Производство на вино и спиртни напитки	
АД “Шумен БТ” тел.: (054) 6 29 82 факс: (054) 4 50 71	Преработка на тютюн	
АД “Ники БТ” тел.: (054) 5 25 63 факс: (054) 5 22 78	Производство на тютюн	
АД “Мебел джен” тел.: (054) 6 02 92 факс: (054) 6 29 13	Производство на мебели	50% САЩ

АД “Августа мебел” тел.: (054) 6 89 35 факс: (054) 6 34 08	Производство на мебели	
ЕООД “Павидера” тел.: (0537) 23 86 факс: (0537) 31 95	Производство на паркет	
АД “Вела” тел.: (054) 6 33 34 факс: (054) 6 88 58	Производство на дамска конфекция	
ЕТ “Антон Джабаров” тел.: (054) 6 07 61 факс: (054) 6 69 38	Производство на дамска конфекция	
ООД “Попов и сие” тел.: (054) 6 01 73 факс: (054) 4 40 75	Производство на мъжка конфекция	
АД “Автомагистрала Черно море” тел.: (054) 6 29 69 факс: (054) 4 40 54	Строителство	
АД “Камчия” тел.: (054) 5 51 39 факс: (054) 5 51 39	Производство на разплодни яйца	
АД “Кабюк” тел.: (054) 6 88 10 факс: (054) 5 70 57	Производство на расови коне	

2.3. Промисленост и строителство

Индустрията (промишленост и строителство) е водещ **структуроопределящ сектор** за икономическото развитие на общината. В индустрията се формират около 50% от нетните приходи наети са 39,5% от работната сила и са концентрирани около 70% от ДМА в общината.

Преработващата промишленост е структуроопределящ отрасъл за общината и през последните години се забелязва непрекъснато увеличение на основните ѝ показатели. Тя формира над 78% от приходите и ангажира близо 74% от работната ръка в индустрията. В нея са концентрирани и над 60% от ДМА на общинската икономика. Промислената структура на общината е диверсифицирана.

От 2000г. значителен дял в общинската промишленост заема Фикосота Холдинг. Учредяването на холдинга е предшествано от принципната холдингова организация на фирми, създадени през периода 1990 - 2000 г. Днес в структурата на Фикосота Холдинг се включват 14

фирми, в които работят над 800 човека. Водещите фирми “Фикосота” ООД и “Фикосота Синтез” произвеждат електрически бойлери, отоплителни уреди и аксесоари с марката Tesy и перилни и почистващи препарати с марките Тема, Ехо и Семана.

През 2005 г. с най-голям принос към промишлеността в общината е **производството на храни и напитки**. В него се формират около 30% от нетните приходи на промишлеността и се ангажират 26,7% от наетите лица. Това производство е традиционно за общината (всеизвестен факт е, че тук е открита първата бирена фабрика), добър ресурс са и богатите природни ресурси на общината (особено в животновъдството). Водещи фирми в това производство са “Домейн Бойар”, “Шуменско пиво”, “Шумен БТ”, “Плиска” ООД, “Тропик” АД и др.

Силно присъствие в общинската промишлена структура има **производството на метални изделия**, което се дължи на специализацията на общината в това производство и основно в обработката на алуминий. Този подотрасъл допринася с над 30% към обема на промишлените приходи и ангажира 18,5% от работната ръка. Водещи фирми са “Алкомет” АД и “Херти” ООД, които са познати и на международните пазари.

Със запазено място в промишления комплекс на общината е **производството на химични продукти и влакна**. Макар че в него са заети по-малко от 5% от наетите в промишлеността, то допринася с около 15% към нетните приходи на промишлеността. Водещи фирми са “Лавена” и ХЗ “Панайот Волов”.

Характерни за общината са производството на превозни средства и машини, които заедно акумулират около 10% от наетите, но няма данни за приноса им към промишлените приходи за отделни периоди.

Традиционно за общината е **производството на текстилни изделия и облекло**. В него са ангажирани над 20% от трудовите ресурси в промишлеността, предимно женска ръка. Приносът му към нетните приходи на промишлеността в общината е под 6%, което говори за ниска ефективност. Водещи фирми в това производство са “Тони-М” и “Вела” АД. Проблем пред това производство е продължаващата работа на “ишлеме”, което го прави ниско продуктивно, нужно е пренасочването му към производство на облекла със собствена марка.

С около 7% принос към промишлените приходи и заетостта е **производството на продукти от неметални суровини** (керамика).

Останалите производства са с незначителен принос към промишлената структура на общината.

Строителството е важен за общината отрасъл, то допринася с 18% към индустриалните приходи и 17,1% от наетите в индустрията. Макар че

претърпя сериозни сътресения в последните години, в този отрасъл продължават да функционират някои от най-големите фирми в общината.

“Автомагистрала – Черно море” АД е приватизирано през 1998 г. Мажоритарен собственик на капитала е **“Автомагистрала” АД**. Дружеството реализира успешно инвестиционна програма по обновяване на материално-техническата база. Това му позволи да повиши конкурентноспособността си и обема на извършените дейности. Създадени са нови работни места и в момента персоналът на дружеството възлиза на около 865 души. **“Автомагистрала – Черно море” АД** се занимава със строителство, ремонт и поддържане на пътища и пътни съоръжения, градски комуникации и инфраструктура. Дружеството произвежда всички видове строителни и инертни материали и развива научно-изследователска, проектантска, инвеститорска, инженерингова и търговска дейност в страната и чужбина.

“Шумен” АД е приватизирано през 2000 г. Мажоритарен собственик на капитала е **“Шумен Приват 2000” АД**. Дружеството работи с високо качество на извършваните услуги, при конкурентни за региона цени. Финансовото състояние на дружеството е относително стабилно. Предстои изпълнение на инвестиционна програма, насочена към обновяване на техниката и разширяване на предлаганите услуги. В дружеството работят около 90 души.

“Водно строителство” АД е приватизирано през 1998 г. Мажоритарен собственик на капитала е **“Водострой Ко” АД**. След приватизацията на дружеството са извършени значителни по обем инвестиции. Основната дейност на фирмата в момента е насочена към хидротехническо и хидромелиоративно строителство, ВиК, ел. инсталации, всички видове довършителни работи. Числеността на персонала е 165 души.

“Анияк” ООД - фирмата работи по линия на Световната банка по първичните здравни помощи и спешните помощи във Варна, Добрич, Русе, Разград и др., като е обхваната почти цяла Североизточна България – районни здравноосигурителни каси, обекти от селското здравеопазване и др. Извършва се монолитно строителство – фирмата изпраща специалисти в Германия. **“Анияк” ООД** участва в концесията за изграждане на тръбопроводите до общинските обекти в Шумен. Друго направление в дейността е саниране на панелните блокове. Фирмата има готовност да развива съвместна дейност с общината – предпроектиране и строеж на търговски обекти, представителства и т.н. Заети във фирмата са около 140 души.

“Стройкомплект” АД - фирмата е в сравнително добро състояние. Занимава се с търговия със строителни материали и вътрешно

обзавеждане. Има завод за производство на бетонови керемиди, разполага и с група за монтаж на сухо строителство. Перспективите са свързани с изграждане на завод за циментфазер. Фирмата ориентира своето производство и към външните пазари – в момента прави пробив на пазара в Украйна, Молдова и Русия. Основните проблеми произтичат от дъмпинговите цени на внасяните стоки, както и от ниската платежоспособност на населението. *Предимство за фирмата е обстоятелството, че е ориентирана към новите технологии в строителството.*

2.4. Селско и горско стопанство

Община Шумен разполага с добри естествени ресурси за развитие на селското стопанство - наличие на плодородна земеделска земя, което създава възможности за използване на продукцията, произведена в общината като суровина за хранително-вкусовата промишленост. Естествените ресурси са предпоставка за развитие на зърнопроизводство, лозарство, захарно цвекло, животновъдство (свиневъдство и птицевъдство).

Размерът на *обработваемата земя* в земеделските територии е 388 240 дка. Показателят “обработваема земя на човек от населението” варира в широки граници, като достига и екстремни стойности – от 0,8 дка/човек за землището на гр. Шумен, 9,3 дка/ч. за с. Костена река и т.н., до 58,9 дка/ч. за с. Велино и 185,1 дка/ч. за с. Коньовец.

Общината е типичен зърнодобивен район.

Произвеждат се предимно *пшеница, ечемик, царевица, слънчоглед и фуражни култури*. За тях трябва да се търсят форми за увеличаване добива от единица площ чрез въвеждане на научен подход.

Научно обслужване. На територията на общината се намират единствените в България научни институти, работещи по проблемите на свиневъдството, коневъдството, биволовъдството и захарното цвекло. **Земеделски институт град Шумен** е създаден с ПМС 270/15.12.2000г и включва институтите по свиневъдства, биволовъдство, захарно цвекло и Комплексните опитни станции в гр. Търговище и Хан Крум /09.09.2003г/ и Експерименталната опитна база в гр. Лозница. Научно изследователската дейност на новата юридическа единица е концентрирана главно в областта на генетиката и селекцията, репродукцията, храненето и технологиите на отглеждане на животни. В областта на растениевъдството се разработват проекти свързани с биологията, селекцията и растителната защита на захарно и крмно цвекло, тютюн, лозя и различни овощни видове.

По-големи фирми в селското стопанство са:

“Кабюк” ЕАД е една от най-големите фирми в аграрния сектор в общината. Дружеството развива племенно-селекционна и развъдна дейност в областта на животновъдството и растениевъдството.

“Шумен лес” е друга голяма фирма в отрасъла, която се занимава с дърводобив, залесяване, отглеждане на млади насаждения, производство на залесителен материал, международен ловен туризъм и хотелиерство.

Други фирми в отрасъла, които реализират едни от най-големите печалби в общината, са “Брадърс комерс” и Хибридният център по свиневъдство.

В общината съществуват възможности за формиране на мрежи от свързани производства, в които водеща роля може да има хранително-вкусовата промишленост. В тази мрежа могат да участват селскостопански фирми и производители, фирми от хранително-вкусовата промишленост, Институтът по земеделие. Важна роля в процеса на изграждане на свързани производства могат да изиграят фирми като “Лавена”. Формирането на такъв клъстер може да се превърне в генератор на икономически растеж в общината. Ролята на общинското ръководство е да създаде условия за междуфирмено и междусекторно сътрудничество.

2.5. Туризъм

Община Шумен и районът около нея разполага с богат потенциал и недоусвоени ресурси за развитие на туризъм. Основна тежест имат *антропогенните ресурси* – изключително богати и с призната висока културно-историческа стойност¹. Почти всички обекти, представени в раздел “културно-историческо наследство”, биха могли да се вплетат в туристическо предлагане.

Най – големите фирми в областта на туризма на територията на общината са “Мадара – Интертур” АД, “Аристор”, “Тандем турист” ООД, “Георгиев Турс”, “Авистра”, “Олимптур”, ТА “Пирин”.

Множество експонируеми обекти на културно-историческото наследство в общината и областта отдавна присъстват в тур-операторски програми и индивидуални маршрути. Националният историко-археологически резерват (НИАР) “Мадара” е най-утвърденият туристически “етикет” на общината .

2.6. Инженерна инфраструктура

Пътна инфраструктура

Географското разположение на община Шумен предопределя доброто ѝ транспортно обслужване и функциите ѝ на един от основните транспортни възли в Североизточния район за планиране. През територията на общината се кръстосват:

- първокласният път **I-4 София-В.Търново-Шумен** (с европейска категоризация **E772**) и
- първокласният път **I-2 Русе-Шумен-Варна** (с европейска категоризация **E70**) с
- първокласния път **I-7 Румъния/Силистра-Шумен-Ямбол-Лесово/Турция** и
- второкласния път **II-73 Шумен-Смядово-Карнобат**, както и
- главната ж.п. линия **София-Шумен-Варна** и
- ж.п. линията **Шумен-Комунари-Карнобат**, връзка с Южна България.

През общината преминава и трасето на автомагистрала “Хемус”, свързваща Варна и София, но недоизградеността на АМ “Хемус” в западна посока и на места лошото състояние на първокласния път I-4 затрудняват бързия достъп до столицата, докато регионалният център Варна е лесно достъпен по вече изградената автомагистрала.

Републиканска пътна мрежа според клас на пътя в област Шумен

Клас на пътя	Километр и	Относителен дял - %
Пътища в експлоатация	1138	100.0
Автомагистрала	14	1.2
Първокласни	188	16.5
Второкласни	78	6.9
Третокласни	303	26.6
Общинска пътна мрежа	555	48.8

В същото време, второкласните и третокласните пътища в общината, които осигуряват връзката между по-близко разположени административни центрове, и преразпределят потоците в транспортната система, са с по-малък дял (общо 23,51 на сто) в сравнение с Шуменска област (33,48 на сто), Североизточния район за планиране (41,06 на сто) и със страната (42,06 на сто), то общината се обслужва предимствено с първокласни пътища.

Водоснабдяване и канализация

Община Шумен се водоснабдява основно от яз. "Тича" (разположен на територията на община Преслав) и система Маращ, които водоснабдяват град Шумен. Всички населени места на територията на общината са водоснабдени, като годишно подаваната питейна вода варира между 11,5 – 12,3 млн. м³. Полезно използваната питейна вода е около 6 млн. м³, като близо 50% се консумира от населението, а следващите по големина консуматори са промишлеността и сферата на услугите.

Наличната водоснабдителна инфраструктура позволява да се извършват доставките на вода до всички потребители. Вътрешната мрежа е изградена главно от етернитови и стоманени тръби, като има известно количество чугунени, много малко поцинковани тръби и полиетиленови тръби. Съществуващата водопреносна система е остаряла и се подменя и модернизира със средства, осигурени от Световната банка.

Канализационната система на гр. Шумен се влива в коритото на река Поройна. През 2002 г. е завършен първи етап – изграждане на механично стъпало на Градската пречиствателна станция за отпадъчни води (ГПСОВ). В момента се изпълнява изграждането на втори етап – биологично стъпало. Стойността на проекта е 12 914 000 евро, осигурени по програма ИСПА на Европейския съюз. Пусковият срок е м. декември 2010 г.

Изграден е и главният довеждащ колектор до пречиствателната станция. В него ще бъдат включени около 60% от битовите отпадъчни води на гр. Шумен, както и производствените отпадъчни води от прилежащите промишлени предприятия. Необходимо е да бъдат осигурени средства за канализационни връзки към колекторите и градски колектори към довеждащия колектор с цел да бъдат обхванати по-голяма част от отпадъчните води. По предложение на община Шумен се изготвя проект за изграждане на колектор II – пречерпване на каналните води от кв. Дивдядово в главен колектор I към Пречиствателна станция – Шумен.

Канализационните колектори в града се нуждаят от значителни реконструкции, за да се осигури довеждането на всички водни количества до ПСОВ.

Газоснабдяване

Община Шумен попада в газоразпределителния регион “Добруджа”, определен за издаване на лицензии за изграждане на газоснабдителни мрежи с ниско налягане в общините от Шуменска, Добричка и Варненска области.

Газификация в град Шумен

Година	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Газоразпределителни мрежи, км										
Шумен		23.040	16.047	16.125	16.536	20.133	19.904	19.677	24.625	24.362
Газоразпределителни мрежи в хил.лв.										
Шумен		2755.1	2227.8	2308.5	2080.1	2423.8	2649.1	2552.5	3147.2	3007.8

Телекомуникации

Общината разполага със сравнително добре развита телекомуникационна инфраструктура, достигаща до почти всички населени места. Телефонната плътност по отношение на стационарните линии е 41,08 на 100 жители спрямо 36,11 за страната и 31,22 в Шуменска област. Почти 84 на сто от домакинствата в общината разполагат със собствен телефонен пост.

Пуснатата през 2001 г. в експлоатация цифрова телефонна централа е предназначена да обслужва общинския център. Цифровият пренос в комбинация с оптималния брой съединителни линии е предпоставка за подобряване на качеството на телефонните комуникации в града. Централата е свързана с националния оптичен пръстен и ще бъде част от градската цифрова оптична мрежа.

Шест фирми предлагат Интернет услуги на територията на община Шумен: ВТС, I-service, ICON, Variant 6, Globo и Ro&Ni. Територията на общината е покрита и с мрежите на мобилните оператори в България – Мобилтел, Глобул и Мобиком.

Електроснабдяване

Община Шумен получава електроенергия от общоенергийната мрежа на страната посредством пет броя трансформаторни подстанции 110/20 кв, свързани към системната подстанция “Мадара” от националната преносна мрежа 220 кв. с трансформация на напрежението 220/110 кв. Наличието на системната подстанция, захранваща пет различни клона от системата 110 кв, осигурява сигурно захранване на общината с електроенергия с качествени параметри. Електроенергийната мрежа високо напрежение е оразмерявана за товари, по-високи от сегашните, и има възможност за допълнително натоварване.

Населените места се захранват от електроразпределителната мрежа средно напрежение, като наличната инфраструктура осигурява безпроблемни доставки на електрическа енергия до всички потребители, но се нуждае от сериозни инвестиции за рехабилитация и модернизация. Като сериозен проблем се очертава недостатъчната мощност в трансформаторните постове от мрежата средно напрежение.

Топлоснабдяване

Град Шумен е сред 21 града в България, в които е изградена мрежа за централно топлоснабдяване. Топлоснабдителната инфраструктура в града е морално и физически амортизирана, в резултат на което се увеличават загубите при преноса и разпределението на топлоенергия, при което се неутрализират предимствата от комбинираното производство на електро- и топлоенергия. Незадоволителното състояние на топлоенергийната инфраструктура се дължи на недостатъчните средства, с които Топлофикация - Шумен разполага за целите на рехабилитацията и модернизацията на производствената инфраструктура, топлопреносната мрежа и абонатните станции. Намалените приходи поради намаленото потребление на индустриалните потребители и отливът на битови абонати поражда допълнителни финансови трудности. Насочваните средства по международни програми са ограничени, но в рамките на Програма ФАР е реализиран пилотен проект за въвеждане на системата на топлинно счетоводство сред домакинствата, в резултат на което живеещите в над 60 на сто от топлофицираните сгради могат да регулират своето потребление.

2.7. Брой кметства, населени места, други урбанизирани територии

2.7.1. Населени места

Община Шумен включва гр. Шумен и 26 населени места, които са обединени в 24 кметства.

2.7.2 Естествено и механично движение.

В динамиката на населението на община Шумен и област Шумен няма съществени различия. Тенденциите в демографското развитие на общината са аналогични на тези на областта - нарастване на населението до средата на 80-те години на 20 в. и намаление след този период. Тенденция на намаление на населението през последните години се наблюдава и за Североизточния район за планиране и страната.

Измененията в броя на населението на общината са свързани с ***възрастовата структура***. Разпределението на населението на община

Шумен по възрастови групи е по-благоприятно от средните стойности на показателя за страната, обусловено от нейния център.

По населени места се очертават значителни различия във възрастовия състав на населението. Град Шумен е с благоприятна възрастова структура, с висок дял на контингентите 15-64 г. (73,4%) и с висок дял на младите хора (14,4%) в сравнение с този на възрастното население (12,2%). Възрастовата структура на селското население бележи процес на застаряване, който е по-силно изразен при много малките и малките населени места.

В структурата на населението по пол на община Шумен съотношението между мъжете и жените е с превес на жените. На 100 мъже се падат 109 жени (средно за област Шумен – 105, за Р България - 106).

В етническия състав на населението, най-многочислена е българската етническа група. На второ място е турската етническа група, а трета по численост е ромската етническа група.

Тенденциите в развитието на населението през последните години са: постепенно намаление на населението, отрицателен естествен и механичен прираст, нормална възрастова структура, диференцирана по населени места, повишаване на образователното равнище на населението на общината.

2.8. Икономическо състояние на общината – собствени приходи на общината, субсидии от държавния бюджет

Финансирането на дейностите по управление на отпадъците на община Шумен се решават със средства от общинския бюджет.

Приходите на системата за управление на отпадъците в общината се набират основно от такса “Битови отпадъци”, която се определя ежегодно от Общински съвет-Шумен на база одобрена план-сметка.

Други приходи могат да се получат като финансиране от държавния бюджет или от национални фондове по проекти по приоритетни направления.

2.9. Структура на местните органи на самоуправление

Териториална близост по групи населени места.

Община Шумен заема площ от 652,3 кв.км, разположена в централната част на Североизточна България. На север общината граничи с община Хитрино, на североизток – с Каспичан и Нови Пазар, на югоизток – с Провадия, на юг – със Смядово и Велики Преслав, и на запад – с община Търговище.

Структура на местните органи на самоуправление, имаща отношение към управлението на отпадъците.

Местните органи, имащи отношение към управлението на отпадъците, са местните органи на изпълнителната власт – кмет на община, кметове на населени места, общинска администрация и Общински съвет – гр. Шумен.

Общинския съвет е орган на местното самоуправление. Той определя политиката за изграждане и развитие на общината. В неговата компетентност е и рашаването на въпросите, свързани с политиката при третирането на битовите отпадъци, опазването на околната среда и рационалното използване на природните ресурси.

Орган на изпълнителната власт е Кметът на общината и кметовете на населените места. Кметът ръководи и контролира цялата изпълнителна дейност на общинската администрация, насочва и координира дейностите на специализираните изпълнителни органи.

Кметовете на населените места организират провеждането на благоустройствени и комунални мероприятия.

Към общинският съвет Шумен е сформирана и работи Постоянна комисия по екология и селско стопанство.

2.10. Екологична характеристика

Познаването на екологичната обстановка в даден район е от съществено значение, както за предотвратяване на замърсяванията, така и за вземане на конкретни мерки за възстановяване на нарушеното екологично равновесие.

Община Шумен разполага с разнообразни природни богатства, които са съхранявани до днес и се използват за популяризиране на региона. Запазването на природните фактори – въздух, почва, вода, съпътстващите ги флора и фауна, и успешното им използване може да доведе до постепенно увеличаване благосъстоянието на местните жители.

В селищните територии на общината не се намират крупни производствени замърсители на атмосферата, водите и почвата.

В последните години не са регистрирани драстични замърсявания на въздуха. Проблеми, свързани със замърсяването на атмосферата, могат да бъдат предизвикани при производствени аварии в промишлените предприятия на територията на общината. През територията на общината преминава магистрала „Хемус“, която е с натоварен автомобилен трафик и това води в определни периоди от годината до запрашеност на въздуха. Автомобилният транспорт в града и селищата в общината и прахта от

непочистените и неблагоустроени улици също оказват влияние върху състоянието на атмосферния въздух.

Пред община Шумен приоритет има и решаването на проблема с почистването на нерегламентираните сметища.

III. СЪЩЕСТВУВАЩО ПОЛОЖЕНИЕ И ПРАКТИКИ ПО УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ.

Отпадъците не само повърхностно замърсяват околната среда, но и ограничават използваемостта на земята и създават хигиенни проблеми. В резултат на протичащите в периода на натрупването им физични, химични и биологични процеси, те се превръщат в многофакторен замърсител на околната среда, оказващ силно негативно въздействие върху повърхностните и подземни води, въздуха и почвите, с което създават сериозен здравен риск за населението. От друга страна отпадъците са ценен енергиен и суровинен източник и тяхното минимизиране и повторна употреба води до съхранение на природни ресурси.

Ето защо управлението им е сложен и многообхватен процес, изискващ интегрираност на подходите, внедряване на нови технологии, създаване на подходяща икономическа среда и нормативна база, и не на последно място висока обществена отговорност.

Съгласно изискванията на Методическите указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците, предмет на анализ и оценка в този раздел от програмата са третираните през последните години отпадъци по видове, съобразно:

- техния състав и свойства;
- системата на събиране и извозване;
- период на събиране;
- използваната техника;
- методите и начините за преработка на отпадъците преди крайното им обезвреждане;
- система за разделно събиране, депониране и управление на дейностите по отпадъците.

Количеството отпадъци се отчита на входа на депото чрез електронна везна, което допринася за точността на данните.

С решение № 388 от 15.04.2005 г. на Общинския съвет , гр.Шумен е приета Наредба за управление на отпадъците. Същата е изменена и допълнена с Решение № 78 от 04.04.2008 г.

1. Данни за отпадъците

1.1. Генерирани отпадъци

На територията на община Шумен през последните години се генерират битови, строителни, производствени и опасни отпадъци.

Обобщението на наличната информация от всички източници на данни за отпадъците в община Шумен, определя тенденциите за нарастване или намаляване на количествата на отделните видове отпадъци. От направените прогнози и сравнението на показателите със средните за страната данни се определят целите и конкретните мерки, заложи в Програмата.

1.1.1. Битови отпадъци

„Битови отпадъци” са отпадъците, които се получават в резултат на жизнената дейност на хората по домовете, в административни, социални и обществени сгради. Към тях се приравняват и отпадъци от търговски обекти и съпътстващи производството занаятчийски дейности, обекти за отдих и забавления, когато нямат характер на опасни отпадъци и в същото време тяхното количество или състав няма да попречи на третирането им съвместно с битовите.

Количеството на генерираните битови отпадъци е променлива величина – функция от броя на населението, годишния сезон, мястото, начина на живот, стандарта на населението и други. Количествата на битовите отпадъци, генерирани на територията на община Шумен през последните години, са показани в следната таблица:

Година	2006	2007	2008
Генерирани битови отпадъци, тона	41215	40500	47047

Генерираните твърди битови отпадъци от територията на община Шумен се извозват за депониране на регионално депо за неопасни отпадъци в землището на кв. Дивдядово, Община Шумен.

Фирмата, която стопанисва депото е “Титан – БКС” ООД Шумен съгласно Договор за концесия № 25-01-177/ 23.07.2001 г.

Съгласно издадено комплексно разрешително № 349-НО/2008 г. капацитетът на депото е 42 110 тона годишно.

1.1.2.Строителни отпадъци;

„Строителни отпадъци” са отпадъците, получени в резултат на строителната дейност на строителни площадки, както и отпадъци от разрушаване или реконструкция на сгради и съоръжения. Основното количество строителни отпадъци се генерират от дейността на фирми, извършващи строителна и ремонтна дейност.

Като фирми генератори на значителни количества строителни отпадъци на територията на община Шумен могат да се посочат:

“Шумен” АД

“Жилстрой” ООД

“Топлофикация - Шумен” ЕАД

“Електроизграждане - 97” АД

“КрасБиВал” ООД

“Прис” ООД

“Алкомет” АД

Строителни отпадъци генерират и редица други фирми – еднолични търговци и юридически лица. Те отделят отпадъци при ремонт на офисите си, а не при крупно-машабни строителни дейности.

Делът на физическите лица, генериращи строителни отпадъци главно при ремонт на жилища е незначителен спрямо другите количества.

Количествата на строителните отпадъци, генерирани през последните години на територията на община Шумен са показани в следната таблица:

Година	2007	2008	2009
Генерирани количества, куб.м.	2303	5011	3003

Съгласно Договор № 25-01-855 от 17.12.2008 г. всички строителни отпадъци образувани от дейността на територията на община Шумен се извозват на определена за целта площадка _ УПИ VIII, кв. 2 по регулационния план на гр. Шумен, собственост на “Амбалаж – Шумен” ЕООД.

1.1.3.Производствени отпадъци;

„Производствени отпадъци” са отпадъците, образувани в резултат на промишлената дейност на физическите и юридическите лица.

Информация за производствените отпадъци, генерирани от фирмите се събира от информационните карти на основание Наредба № 9/28.09.2004 година за реда и оформянето на документите относно отчета и информацията за дейностите по отпадъците, както и от „Титан – БКС” ООД Шумен за количествата събрани и депонирани отпадъци на регионалното депо.

Основните проблеми при третиране на производствените отпадъци е тяхното рециклиране и оползотворяване.

Количествата производствени отпадъци, генерирани за периода 2007-2008 г. са показани в следната таблица:

Година	2007	2008
Генерирани количества, тона	22 659	15 643

Посочените количества производствени отпадъци не включват образуваните производствени отпадъци от разкриването, добива и преработването на подземните природни богатства.

Община Шумен се сблъсква с почти всички проблеми свързани с управлението на отпадъците.

Строителните отпадъци се формират от строителството ремонта и реконструкцията на сградите и други обекти.

Основните проблеми са неконтролираното изхвърляне на строителни отпадъци от гражданите и фирмите, което води до формирането на нерегламентирани сметища главно край входно изходните пътни артерии на населените места.

Друг проблем е изхвърлянето на строителни отпадъци в контейнерите за твърди битови отпадъци, което води до тяхното повреждане, а от тежината им се повреждат и повдигащите механизми на сметосъбиращите специализирани автомобили. Правилното регулиране на дейностите, свързани със строителните отпадъци и контрола върху тях са регламентирани със Закона за управление на отпадъците, съответно с общинската наредба за управление на отпадъците. За строителните отпадъци от обичайните ремонти на жилищата няма форма, по която да бъдат контролирани.

1.2. Морфологичен състав

Морфологичният (механичен) състав е основен физичен показател на ТБО и представлява съдържанието на фракциите, които ги съставят (хартии, метали, стъкло, хранителни отпадъци и др.), изразено в процент от общото им тегло. Морфологичният състав на ТБО се изменя с течение

на времето. Той зависи от функционалния тип на населеното място, стандарта на живот, развитие на дейностите в сферата на търговията, услугите и общественото хранене, сезона, начина на отопление, системата на сметосъбиране и сметоизвозване и др. Това е показател, който основно влияе върху избора на метод за обезвреждането и оползотворяването на отпадъците.

В Община Шумен не е извършван анализ на морфологичният състав на отпадъците и по тази причина при нашите разреботки се вземат предвид средните за страната данни съгласно Националната програма за управление на дейностите по отпадъците както следва:

Население, брой жители		до 3 000	от 3 000 до 25 000	от 25 000 до 50 000	над 50 000
		%	%	%	%
Съдържание					
А. Органични					
1.	Хранителни отпадъци	4,86	12,56	20,85	28.80
2.	Хартия	3,87	6,55	10,45	11.10
3.	Картон	1,30	0,70	1,63	9.70
4.	Пластмаса	5,21	8,98	9,43	12.00
5.	Текстил	3,48	4,70	3,40	3.20
6.	Гума	1,15	0,45	1,10	0.60
7.	Кожа	1,36	1,35	2,10	0.70
8.	Градински отпадъци	14,12	14,00	5,53	6.80
9.	Дървесни отпадъци	2,14	2,28	1,58	1.30
Б. Неорганични					
1.	Съкло	8,85	3,40	8,78	9.90
2.	Метали	2,88	1,30	2,83	1.70
В. Други					
1.	Сгурия, пепел, инертни строителни отпадъци, пръст, пясък и други, в това число неидентифицирани	50.78	43.73	32.35	14.20

2. Сметосъбиране, сметоизвозване и поддържане на чистотата

Изискване на европейското законодателство, въведено като задължение на общините и в нашето законодателство, е всеки един притежател на отпадъци да бъде обслужван от дружество за събиране или обезвреждане на отпадъци. Това налага планирането на мерки за обхващане

на всички населени места на територията на общината в системи за събиране и транспортиране на битовите отпадъци до съоръжения за обезвреждане и/или оползотворяване на отпадъците.

2.1. Система за събиране и извозване на отпадъците

Съгласно договор за концесия № 25-01-177 от 23.07.2001 г. дейностите по сметосъбиране, сметопочистване, сметоизвозване, снегочистване и поддържане на сметището на гр. Шумен, включително индустриалните зони и кварталите Дивдядово, Макак и Мътница се извършват от “Титан – БКС” ООД със седалище и адрес на управление гр. Шумен, ул. „Съединение” №71. Фирмата притежава разрешение по реда на Закона за управление на отпадъците за събиране, транспортиране и депониране на битови и други отпадъци.

Дейностите по сметосъбиране и сметоизвозване в селата са възложени по реда на Закона за обществените поръчки както следва:

- Договор № ЗОП 18 005/27.01.2006 г. между Община Шумен и “Титан – БКС” ООД Шумен за селата Белокопитово, Лозево, П. Волон, Царев брод, Мараш, Салманово, Дибич, Илия Блъсков, Благово, В. Друмев, Вехтово, Ветрище, Велино, Мадара, Радко Димитриево.

- Договор № ЗОП 2405 от 29.11.2007 г. между Община Шумен и “РТК” ООД гр. Елин Пелин за селата Средня, Черенча, Новосел, Струйно, Градище, Коньовец, Кладенец, Костена река, Овчарово, Друмево, Ивански.

2.1.1. Сметосъбиране

Включва описание на системата, използвани съдове, брой обхванато население, използвана техника, честота на извозване.

Използваните съдове за смет са наличните 1 куб.м. контейнери, 4 куб.м. контейнери, контейнери от 1100 л., тип „Бобър” за гр. Шумен и кофи тип „Мева” от 110 л за останалите населени места на територията на общината.

Към м. септември 2009 г., по територията на в гр. Шумен, кв. Дивдядово, кв. Макак, кв. Мътница и индустриалните зони са разположени 1100 бр. съдове за битови отпадъци:

- тип „Бобър”, 380 бр.
- контейнери с вместимост 1,0 куб.м.
- четири куб. контейнери – 100 бр.

В селата разпределението на съдовете за БО е както следва:

Община	Населени места в общината /гр./с./	Населени места с организирано сметосъбиране /гр./с./	Брой и вид на поставените контейнери по населени места	
			Брой	Вид /бобър /мева/
1	2	3	4	5
ШУМЕН	Белокопитово	Белокопитово	136	мева
	Благово	Благово	55	мева
	В. Друмев	В. Друмев	197	мева
	Велино	Велино	220	мева
	Ветрище	Ветрище	147	мева
	Вехтово	Вехтово	241	мева
	Дибич	Дибич	633	мева
	Ил. Блъсков	Ил. Блъсков	222	мева
	Лозево	Лозево	200	мева
	Мадара	Мадара	640	мева
	Мараш	Мараш	299	мева
	П. Волов	П. Волов	208	мева
	Р Димитриево	Р Димитриево	172	мева
	Салманово	Салманово	330	мева
	Ц. брод	Ц. брод	550	мева
	Градище	Градище	325	мева
	Друмево	Друмево	542	мева
	Ивански	Ивански	700	мева
	Кладенец	Кладенец	70	мева
	К. Река	К. Река	73	мева
	Коньовец	Коньовец	100	мева
	Новосел	Новосел	430	мева
	Овчарово	Овчарово	170	мева
	Средня	Средня	220	мева
	Струйно	Струйно	222	мева
	Черенча	Черенча	224	мева

Създадената система за сметосъбиране и почистване на обществените места е в пряка зависимост от съществуващата специализирана техника и съдове за битови отпадъци.

През зимните месеци се изхвърля негасена сгурия в контейнерите, което предизвиква запалването им и много бързо амортизиране.

Клошарите и бездомните кучета създават допълнително проблеми при ваденето на отпадъци от контейнерите и замърсяването на площадките около тях.

Използвана техника:

- сметосъбираща техника на фирмите: “Шкода”, “Скания”, „Мерцедес”, „ДАФ”;
- машинно метене: „Ифа”;
- машинно миене: „Шкода”;
- снегочистване: „Шкода”, фадроми, снегорини, лугоразпръсквачи, пясъкоразпръсквачи.

2.1.2. Сметоизвозване

Сметоизвозването се извършва съгласно кратността, определена в заповед на Кмета на Община Шумен за определяне на районите и вида на извършваните услуги съгласно чл. 62 от Закона за местните данъци и такси.

Кратността на извозване на използваните на територията на общината съдове за БО е както следва:

- съдове за БО 1,1 куб.м. – ежедневно
- съдове за БО 1,0 куб.м. – 2 пъти седмично
- съдове за БО 4,0 куб.м. – 2 пъти седмично
- съдове за БО 0,11 куб.м. – 18 пъти годишно

Управлението на дейността по събиране и извозване на отпадъците е организирано, по предварително изготвен график.

2.1.3. Поддържане чистотата на територията

Управлението на отпадъците в частта “Поддържане чистотата на териториите за обществено ползване” включва следните дейности:

- лятно поддържане чистотата на териториите;
- зимно поддържане чистотата на териториите;

2.1.4. Зимно поддържане

Зимното улично поддържане е комплекс от дейности, с които се осигурява възможност и безопасност на движението на МПС при допустими за условията скорости чрез осигуряване на по-висок коефициент на сцепление между пътното покритие и автомобилните колела. Това сцепление намалява, когато уличните платна са покрити със снежна или ледена покривка. Самото почистване започва след достигане

на дебелина на снежната покривка от няколко сантиметра. Извършва се механизирано и ръчно, с подходящи оборудвани автомобили и трактори.

Важна дейност на фирмите е поддържането на пешеходните комуникации на града: пътеки, стълби, подлези, спирки на градския транспорт, тротоари и др. Обработката се извършва ръчно.

Ръчното почистване на снега се осъществява с дървени или пластмасови лопати. С тях се почистват тротоари, спирки на градския транспорт и пешеходни пътеки.

Обработката на уличните платна с твърди материали е ефикасен метод – това се прави с механична смес от абразивни материали (пясък) и сол.

2.1.5. Събиране на стари автомобили

Излезлите от употреба моторни превозни средства (ИУМПС) се третираят като отпадък и се предават на фирми, притежаващи разрешително за събиране и транспортиране на ИУМПС.

Общинският съвет определя с наредба съгласно чл.19 от ЗУО, реда за събиране и управление на отпадъците от излезли от употреба моторни превозни средства / ИУМПС/, които се намират върху държавна или общинска собственост. В случай, че собствениците им не изпълнят задълженията си по чл.1 и 2 от Наредба за изискванията за третиране на отпадъци от моторни превозни средства /ДВ бр.104/ 2004 г./- това са излезли от употреба МПС или компоненти от тях от категориите L 2 , L 4, M 1и N 1 от Закона за движение по пътищата. Същото се отнася и в случаите, когато МПС не може да бъде идентифицирано, поради липса на регистрационен или идентификационен номер, а при невъзможност собственикът да бъде установен по надлежния ред, контролните органи прилагат всички законови разпоредби.

За третиране на излезли от употреба моторни превозни средства /ИУМПС/, изоставени на общински терени Община Шумен има сключени договори с фирми, притежаващи разрешителни по чл. 37 от ЗУО както следва:

- Договор № 25-01-344/25.06.2007 г. между Община Шумен и “Метарекс” ООД за площадка в с. Мадара – УПИ 644, кв. 45 по регулационния план на с. Мадара – за събиране и транспортиране.

- Договор № 25-01-562/26.09.2007 г. между Община Шумен и “ЕКОМАКС” ООД за площадка в гр. Шумен, УПИ LXVIII, УПИ LXIX, УПИ LXX и УПИ LXXV в кв. 340 по регулационния план на гр. Шумен, бул. “Мадара” № 42 за дейностите по: събиране, транспортиране, временно съхранение и разкомплектуване.

3. Разделно събиране на отпадъците

Йерархията за управление на отпадъците налага ограничаване на депонирането на отпадъци и въвеждане на системи за разделно събиране на отпадъци, с цел оползотворяване и насърчаване на рециклирането им.

За предотвратяване на образуването на отпадъци, насочени за крайно обезвреждане на територията на Община Шумен съществува организирано разделно събиране на отпадъци от опаковки, въведено от 2007 год., като в специално оцветени съдове се събират разделно хартия, пластмаса и стъкло.

В изпълнение изискванията на Закона за управление на отпадъците и Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки Община Шумен има сключени договори с организации по оползотворяване както следва:

- Договор № 25-01-197/23.03.2007 г. с “ЕКОПАК БЪЛГАРИЯ” АД за северната част на гр. Шумен – северно от река Поройна, кв. Мътница, кв. Макак и селата Велино, Градище, Коньовец, Лозево, Новосел, П. Волон, Средня, Струйно, Царев брод, Черенча, Белокопитово.

Срок на действие на договора – до изграждане и пускане в експлоатация на завод на територията на Община Шумен, който ще оползотворява /обезврежда/ отпадъци.

Брой на контейнерите в гр. Шумен – 240 броя тип бобър: 80 бр. за хартиени и картонени опаковки; 80 бр. за пластмасови и метални опаковки; 80 броя за стъклени опаковки.

Брой на контейнерите в останалите населени места както следва:

Населено място	Брой площадки	Брой контейнери
Белокопитово	1	3
Велино	3	9
Градище	2	6
Коньовец	2	6
Лозево	2	6
Новосел	1	3
П. Волон	1	3
Средня	1	3
Струйно	2	6
Царев брод	5	15
Черенча	1	3

- Договор № 25-01-634/17.10.2008 г. с “БУЛЕКОПАК” АД за южната част на гр. Шумен – южно от река Поройна, ПП “Шуменско плато”, кв. Дивдядово и селата В. Друмев, Ветрище, Вехтово, Дибич, Друмево,

Ивански, Илия Блъсков, Кладенец, Костена река, Мадара, Мараш, Овчарово, Радко Димитриево, Салманово, Благово.

Срок на действие на договора – 5 години.

Брой на контейнерите в гр. Шумен – 351 броя тип бобър: 117 бр. за хартиени и картонени опаковки; 117 бр. за пластмасови и метални опаковки; 117 броя за стъклени опаковки.

Брой на контейнерите в останалите населени места както следва:

Населено място	Брой площадки	Брой контейнери
Васил Друмев	1	3
Ветрище	1	3
Вехтово	3	9
Друмево	4	12
Ивански	5	15
Ил. Блъсков	2	6
Кладенец	1	3
Мадара	4	12
Мараш	2	6
Овчарово	1	3
Р. Димитриево	1	3
Салманово	3	9
К. Река	1	3
Благово	1	3
Дибич	3	9

Разделното събиране е насочено към отпадъците, които подлежат на рециклиране и за които съществуват мощности за преработка на територията на страната.

Към момента това са хартиените и картонените опаковки, пластмасовите отпадъци, стъклените отпадъци и отпадъците от черни и цветни метели.

Изискванията към събираните отпадъци са както следва:

- Отпадъци от вълнообразен картон, като транспортни опаковки (каси, кашони) с укрепващи и уплътняващи елементи – решетки, капаци и др., други кутии и опаковки и съпътстващите ги включвания пак от вълнообразен картон; капаци за комбинирани транспортни опаковки или палетизирани товари и други.
- Отпадъци от гладък картон (целулозен, от отпадъчна хартия, от комбинирани влакнести материали, многослоен).

Разпространен е основно като: картонени опаковки за хранителни продукти, бонбони, цигари, предмети за бита, и др., както и в полиграфията за корици на книги, тетрадки, папки и др.

- Отпадъци от хартии за писане и печат – разпространени като: тетрадки, хартия за ксерокс, принтери, книги, списания, документация, нагледни материали и др.
- Стари вестници.
- Опаковъчна хартия за торби – торби за цимент, строителни материали, брашно, хранителни продукти и др. С отстранени остатъци от товара и влагоизолиращи пластове от полиетилен или друг полимерен материал.
- Опаковъчна хартия за пликосе, пакетиране, обвиване и др. Без наличие на нехартиени включвания, като фолийни материали от пластмаса или алуминий, без тетрапак опаковки и други подобни.
- Лят амбалаж – това са овоцеливите табла за яйца и други по рядко срещани опаковъчни изделия от този материал.

Отпадъци от хартия и картон, които следва да бъдат изключени от организираното събиране са: силно замърсени или омазнени хартии, хартии и картони с пластмасово покритие, индигирани хартии, изолационни хартии.

Пластмасови отпадъци

Основните видове отпадъци от пластмаси включват:

- ◆ Отпадъци от полиетилен (ПЕ) – ниска и висока плътност. Полиетиленът се среща в две основни форми:
 - като фолиен материал или изделия от фолио – фолио за оранжерии и др., термосвиваемо фолио за опаковане на палетизирани товари, термосвиваемо фолио за комбинирани транспортно опаковъчни единици (бутилирани течности или продукти, поставени върху това от вълнообразен картон и опаковани с термосвиваемо фолио), пликосе, торби и др.
 - като твърд полиетилен (ниска плътност) – каси за опаковани течности в бутилки, кофички или буркани; бидони, туби и др.
- ◆ Отпадъци от полиетилен терефталат (ПЕТ) това са бутилките за безалкохолни напитки, преобладаващите бутилки за минерална вода, пластмасовите бутилки за бира и олио, пластмасови опаковки на препарати на препарати от битовата химия и др. Полиетилентерефталатът е прозрачен, безцветен или оцветен материал.
- ◆ Отпадъци от полипропилен (ПП) – среща се като фолиен материал (заместител на целофана) - използвана за опаковка на бонбони,

бисквити и др.; опаковки с по-дебело фолио или като твърд материал – използва се за опаковки и опаковъчни изделия като бутилки, туби, бидони, капачки, каси, чаши; предмети за бита; играчки и др.

- ◆ Отпадъци от полистирол (ПС) – намира приложение като кофички за кисело мляко, пластмасови чаши за еднократна употреба и др. Не е препоръчително събирането на екструдирани полистирол, предназначен за строителни цели, както и за укрепващи и уплътняващи форми при опаковането.
- ◆ Отпадъци от поливинилхлорид – среща се като мек материал, влаган в някои изкуствени кожи, тапети за баня, изкуствен фурнир и др. И твърд ПВЦ при някои опаковки, строителни материали (тръби за ВиК); различни предмети за бита и др.

Проектът предвижда в началния етап разделното събиране да бъде насочено основно към отпадъците от полиетилен, за които има съществуващи мощности за преработка в страната и отпадъците от полиетилен терефталат. Предвид това системата следва да включва различните фолийни материали, празни пластмасови бутилки и кутии, торби и чували от полиетилен висока плътност.

Силно замърсените пластмаси, не напълно изпразнени от съдържанието им опаковки, опаковки от опасни вещества и др. не следва да бъдат събирани отделно.

Стъклени отпадъци

Събирането на стъклени отпадъци е насочено към различните стъклени опаковки. Желателно е предварително да бъдат отделени различните метални и неметални части (капачки, етикети).

Не се допуска разделното събиране на стъклени опаковки, не изпразнени от съдържанието им, както и на опаковки в които са били съхранявани силно възпламеними или опасни вещества (разтворители, препарати за растителна защита и др.).

Метални отпадъци

Металните отпадъци, образувани в домакинствата са предимно от повредени уреди, негодни за употреба метални изделия и предмети като: брави, панти, пружини, домакински инструменти и др.; метални опаковки от бира, консервни кутии, капачки и др.

Не се допуска събиране на метални опаковки, използвани за опаковане на опасни отпадъци – предимно киселини, основи, препарати за растителна защита или борба с вредни насекоми някои лекарствени средства и др.

Металните опаковки трябва да са почистени и да не съдържат остатъци.

4. Предварително третиране на отпадъци

Съгласно изискване на чл. 38 от Наредба № 8/2004г, отпадъците, които се приемат на депа трябва да бъдат подложени на предварително третиране.

В съответствие с принципа “замърсителят плаща” отговорността за финансирането на предварителното третиране на отпадъците се поема от притежателя им или от лицето, което образува отпадъка. За смесените битови отпадъци отговорността за организирането и финансирането на предварителното третиране е на общинските администрации, тъй като лицата, които са образували битовите отпадъци (населението) заплащат за целта “такса битови отпадъци”, която постъпва в общинските бюджети.

Отговорността за предварителното третиране на строителните и производствените отпадъци е на притежателите им.

В съответствие с дефиницията по § 1, т. 21 от Наредба № 8/2004г., за да бъде определена една операция с отпадъци като “предварително третиране”, тя трябва да отговаря на определени критерии:

- да е физичен, термичен, химичен или биологичен процес, включително сортирането;
- да променя характеристиките на отпадъците с цел
 - да се намали обема им,
 - да се намалят опасните им свойства,
 - да се улесни по-нататъшното им третиране
 - да се повиши оползотворяемостта им.

Методите, които се използват за предварително третиране на отпадъците и степента, до която отпадъците трябва да бъдат предварително третирани, се определят с указания на министъра на околната среда и водите.

Община Шумен не разполага със съоръжения или инсталации за предварително третиране на отпадъците.

Отпадъците от от системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки по договора между Община Шумен и ф-ма „Булекопак”АД се сепарират на утвърдена за целта площадка, собственост на „Метарекс”ООД Шумен сместополужение: гр.Шумен, обл.Шумен,УПИ 66 и УПИ 67 от кв.340, бул. „Мадара” № 42, индустриална зона на гр. Шумен.

Площадката е с площ 1 505 кв.м. и е обособена върху бивше „РЕМО”АД.

Линията за сепариране на отпадъците от опаковки е с капацитет, както следва:- сепариране на отпадъци от хартия - до 7 тона за 8 часа;
- сепариране на отпадъци от стъкло - до 6 тона за 8 часа;
- сепариране на отпадъци от пластмаси - до 5 тона за 8 часа;

5. Оползотворяване и обезвреждане на отпадъците

Едни от най-важните задължения на местните власти в областта на управлението на отпадъците са определянето на площадки, изграждането и експлоатацията на съоръжения и инсталации за обезвреждане на отпадъци, както и възлагане на услуги по събирането, транспортирането и обезвреждането на битовите отпадъци. За целта, на общините са предоставени необходимите механизми за набиране на средства посредством такса „битови отпадъци” и правомощията да определят условията и реда за извършване на третирането и транспортирането на битовите отпадъци, чрез общинските наредби и програми за управление на отпадъците на територията на общината.

Оползотворяване и обезвреждане на отпадъците може да бъде извършено чрез:

- депониране;
- сепариране
- термично третиране - изгаряне на отпадъците чрез окисляване, както и други термични процеси като пиролиза, газификация или плазмени процеси, когато веществата, получени от тези процеси се изгарят непосредствено след тях;
- биологично третиране - компостиране, анаеробно третиране и механично-биологично третиране;
- други методи - физическо и/или химическо обезвреждане и др.

Община Шумен към настоящият момент не разполага със съоръжения и инсталации за оползотворяване на отпадъците. Смесените битови отпадъци от населението се обезвреждат чрез депониране на новоизграденото Регионално депо за неопасни отпадъци в кв. Дивдядово, Община Шумен.

5.1 Депониране

Депонирането е основният метод за обезвреждане на отпадъци във всички общини в страната, но все още голяма част от съоръженията не отговарят на действащите нормативни изисквания и на националната политика за преминаване към регионални съоръжения за обезвреждане.

„Депониране на отпадъци” е метод, при който не се предвижда последващо третиране на отпадъците и представлява складиране на отпадъците за срок по-дълъг от 3 години – за отпадъци, предназначени за оползотворяване и за 1 година – за отпадъци, предназначени за обезвреждане, по начин който не представлява опасност за човешкото здраве и околната среда”

- „Депа за отпадъци” – съоръжения за обезвреждане на отпадъци, които се намират върху земята или под нея, включително тези на територията на предприятията.
- „Стари замърсявания” – идентифицират се чрез изменения в качеството на компонентите на околната среда (почва, повърхностни и подземни води, флора и фауна) до степен, водеща до риск за човешкото здраве и резултат от:
 - Изоставени, неорганизираны сметища (струпуване на всякакъв вид отпадъци, най-вече битови и строителни) около населени места.
 - Силно замърсени промишлени площадки, действащи и ли изоставени.
 - Промислени аварии.

Практиката всяко населено място да има свое депо е неефективна, не само от гледна точка на опазването на околната среда, но и от икономическа.

Неопасните отпадъци от територията на Община Шумен се депонират на Регионалното депо за неопасни отпадъци в кв. Дивдядово.

Обект “Разширение на депо за твърди битови отпадъци – I-ви етап” гр. Шумен е въведен в експлоатация с разрешение за ползване № 515 от 03.10.2005 г. С цитираното разрешение са приети следните съоръжения: външен водопровод, външно ел. захранване, експлоатационен път, охранителен канал № 2/изцяло/, вертикална планировка на клетки №№ 1,2 и 3, стопански двор – КПП, контролна автомобилна везна, гараж, склад за вторични суровини, оградящи диги Клетка № 1, охранителен канал № 1 /частично/, Клетка № 1, помпена станция за ИАВ, ограда 1820 м, стабилизиране на скатове чрез монтаж на геоклетки и очекъляване.

Общата площ на депото по имотните граници е 156 617 m². От тази площ на района, за депониране на неопасни отпадъци е отредена площ от 91 340 m².

Останалата площ е разпределна както следва:

стопански двор – 4 000 m²

експлоатационен път – 10 400 m²

лесозащитен пояс – 13 000 m²

прилежащи площи – 37 378 m²

Предвижда се площадката да се усвоява поетапно, като за тази цел е разделена на 3 клетки, които от своя страна са разделени на по две части, заради обслужващия път. Площта на депото в чертите на оградата ключва:

клетка 1.1 – 20 000 m²

клетка 1.2 – 9 800 m²

клетка 2.1 – 18 250 m²

клетка 2.2 – 7 500 m²

клетка 3.1 – 14 130 m²

клетка 3.2 – 22 150 m²

Общо: 91 830 m²

Проектният капацитет на депото е 42 110 т/годишно, т.е. 115,370 т/24 часа.

Обемът на депото е определен по клетки, в т.ч. и в тонове депонирани ТБО.

клетка	откос	капацитет в тонове, по клетки
клетка 1	1:2.5	470 230
клетка 2	1:2.5	235 115
клетка 3	1:2.5	200 020
Σ		905 365

Регионалното депо за неопасни отпадъци е отредено за общините Шумен, Смядово, Велики Преслав, Хитрино, Каолиново, Каспичан, Венец, Нови пазар. То е инженерно съоръжение, което включва:

Входящ контрол на отпадъците

Входящия контрол има за цел да допуска депониране само на неопасни отпадъци (НО) и производствени неопасни такива (ПНО).

Входящият контрол се осъществява от оператор – кантарджия, чието работно място е в сградата на автоматичната везна към КПП.

Освен измерването и регистрирането на постъпващия отпадък се извършва и визуална проверка (за бордовите коли).

Измерването става с електронна везна и данните се вкарват в компютъра, с който е оборудван кантара.

След разтоварване на отпадъците сметовозната кола по обратния път задължително минава през дезинфекционния трап и кантара за контролно измерване. През мивката за измиване на контейнери с $V = 4 \text{ m}^3$ минават само контейнеровозите.

Технология на депониране на ТБО и неопасни отпадъци

Технологията на депониране включва:

- разтоварване
- разриване с уплътняване
- запръстяване
- оросяване с инфилтрирани води (ИВ)

След като сметовозните коли напуснат стопанския двор, навлизат в района на клетките за депониране. Редът в който ще се усвоява терена е определен с номера на клетката.

Клетки 1.1, 1.2 и клетки 2.1, 2.2 са разделени от земно насипна дига. По същия начин са разделени клетки 2.1, 2.2 и 3.1, 3.2. Във всяка от клетките се навлиза по вътрешен експлоатационен път, който завършва с обръщателна площадка.

Експлоатация на депото

След разтоварването на отпадъците се пристъпва към разстилане и уплътняването им на пластове от $0.20 \div 0.30$ m. тези процеси се извършват върху определен за деня работен участък. С разриването и прибукването на отпадъците за деня се оформя пресечна пирамида с височина 1.80 m и странични откоси с наклон 1:2.5.

Този дневен участък след това се запръстява с пръст с дебелина 0.20 m. Размерите на дневния работен участък са в зависимост от дневното количество постъпващи отпадъци, разстилащата и уплътняващата техника (булдозер и компактор). По този начин се оформят хоризонтите депонирани и уплътнени ТБО с височина 2.00 m. На всеки хоризонт се обособява депо за пръст.

Като част от технологията на депониране на ТБО е и овлажняването им с инфилтратни води постъпващи от помпената станция. Овлажняването става чрез местене на гофриран маркуч върху отпадъците извън дневния работен участък, за да не се затруднява работата на сметовозните коли и уплътняващата техника.

Газоотвеждаща система

Газоотвеждащата система включва изграждане на газови кладенци – 3 броя разположени на разстояние от $50 \div 100$ m един от друг. Газовите кладенци се изграждат успоредно с експлоатацията на клетки 1, 2 и 3.

Рекултивация на клетките

След като приключи експлоатацията на клетка 1 се пристъпва към нейната рекултивация. Полагат се два вида рекултивация – временна и крайна.

Временната рекултивация се полага по контактната повърхност на клетка 1 със следващата клетка 2 и се състои от 0.7 m пръст.

Крайната рекултивация се полага по откоса към ограждащата дига и горния табан до който е запълнена клетка 1 (клетка 2 след запълване). Крайната рекултивация включва: газов дренаж с дебелина 0.5 m, изпълнен от чакъл, слой от пръст с дебелина 1 m и хумус 0.30 m. Пръстта се разтила с булдозер. Не се предвижда уплътнение на този слой. След това се преминава към затревяване. Рекултивацията се изпълнява по изготвен проект.

Третиране на инфилтриралите води

Инфилтриралите води (ИВ) образували се в тялото на депото се улавят и отвеждат от дренажната мрежа към стоманобетонова събирателна шахта. От събирателна шахта водите постъпват в Помпена станция с ретензионен обем за ИВ. Събраният инфилтрат чрез тласкател се връща в клетките за оросяване на тялото на депото. По този начин се осъществява рециркулация на инфилтратните води. Събирателните шахти за всяка клетка са изградени от строителя до определена височина. По време на експлоатацията те се надграждат така, че височината им да изпреварва с 1 m съответния хоризонт депонирани отпадъци.

Охранителни канавки

Охранителните канавки имат за цел да съберат и отвеждат атмосферните води паднали в и около района на депото. По този начин депото е защитено от от наводняване и натоварване на дренажната система за ИВ.

Спомагателни звена и съоръжения

Стопански двор

В стопанския двор е изграден дезинфекционен трап през който задължително минават сметовозните коли при влизане и излизане от депото. Дезинфекционния трап периодически (минимум 2 пъти седмично) се дозарежда с дезинфекционен разтвор, а при нужда се изпразва, почиства и отново се зарежда. Разтворът се приготвя по предписание на РИОКОЗ.

Сгради и съоръжения в стопанския двор:

- КПП
- Автокантар
- Дезинфекционен трап
- Гараж
- Мивка за измиване на контейнери
- Склад за вторични суровини
- Септична яма
- Разпределителна шахта
- Филтрационни траншеи
- Хлораторна шахта
- Мачтов трафопост

За пречистване на битовите отпадъчни води е изградено канализационно пречиствателно съоръжение (КПС). След като отпадъчните води преминат през него се изпускат чрез канализационен тръбопровод в охранителния канал.

Ограждащите диги

Ограждащите диги които се предвиждат на депото имат за цел да ограничат съответната клетка и да преградят пътя на инфилтриралите води (ИВ), като по този начин ги насочват към дренажната система.

Дренажна система за инфилтрирани води (ИВ)

За събиране и отвеждане на инфилтриралите през депонираните ТБО атмосферни води се предвижда дренажна система за всяка клетка.

Събиране и отвеждане на биогаза

Санитарното депониране спада към биологичните методи за обезвреждане на ТБО, при които разлагането на органичните компоненти в отпадъците е продължителен процес. При този процес органичната част на отпадъците под въздействието на микроорганизми и в отсъствие на кислород се разгражда до въглероден диоксид, метан, вода и др. Получаваните от тази деструкция газове влизат в състава на така наречения биогаз (депониен газ)

Количеството и концентрацията на биогаза е в зависимост от състава на ТБО, влажността им, степента на уплътняване, климатичните характеристики на района и др.

За улавяне на образуваните се биогаз се предвижда изграждане на газоотвеждаща система.

Система за мониторинг

Система за мониторинг се осъществява:

- в процеса на подготовка на основата;
- в процеса на експлоатация на депото;
- след закриване на депото.

Системата за мониторинг включва:

- мониторинг за определяне на количеството на инфилтратата;
- мониторинг на повърхностните води, инфилтрат и газ от отпадъчното тяло;
- мониторинг за опазване на подземните води;
- мониторинг за състоянието на тялото на депото.
-

Охранителна ограда и лесозащитен пояс

С оглед предотвратяването на неконтролируем достъп на хора и животни в района на площадката се предвижда изграждане на охранителна ограда от телена мрежа на бетонови колове с $H = 2.5$ m. Охранителната ограда се изгражда около цялото депо от самото начало.

Необходима механизация и обслужващ персонал

Предвижда се на депото да работят следните машини:

- компактор – 1 бр. – за уплътняване на пластове разстлани отпадъци;
- булдозер – 1 бр. – за разстилане и уплътняване на отпадъците и запечатващите пластове и оформяне на временни рампи за сметовозните коли ;
- багер – 1 бр. за добив и товарене на земни маси ;
- самосвал – 1 бр. за транспорт на земни маси .

С решение № 349-НО-ИО-АО/2008 г. на Министъра на околната среда и водите е издадено комплексно разрешителна № 349-НО/2008 г. за депото.

В настоящият момент съществуват следните проблеми по експлоатацията на регионалното депо:

- Капацитетът на клетка 1 е почти изчерпан.
- При експлоатация на клетка 1 от 8-те общини на област Шумен капацитетът ще бъде изчерпан за година и половина, но при изградена клетка 2.
- За нормалното функциониране на депото е необходимо незабавно да започне изграждането на клетки 2 и 3, което осигурява максимално използване обема на клетка 1 и спазване технологията за експлоатация.
- За изграждане на клетки 2 и 3 Община Шумен има изготвен и актуализиран работен проект.
- Несвоевременното строителството на клетки 2 и 3, и липса на свободен обем за отпадъците на осемте общини ще се предизвика сериозен проблем и кризисна ситуация в Област Шумен.

За обект: “Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Шумен, Смядово, Велики Преслав, Хитрино, Каолиново, Венец, Нови пазар” има изготвен и актуализиран проект с издадено разрешение за строеж.

В момента се подготвя процедура по Закона за обществените поръчки за възлагане на строително-монтажните дейности.

Проектната стойност на обекта по актуални пазарни цени за региона възлиза на 16 710 817 лв., в т.ч. ДДС по подобекти както следва:

- укрепване свлачище – 2 691 144 лв
- клетки за депониране 2 и 3 – 12 830 923 лв
- колектор за отвеждане на инфилтрирани атмосферни води – 1 188 750 лв.

На 27.08.2009 г. се проведена среща с г-жа Евдокия Манева – Зам. Министър на околната среда и водите, на която принципно бе дадено

съгласие за отпускане на средства от ПУДООС или от ДБ на РБ за доизграждане на депото.

С писмо изх. № 04-00-260/10.09.2009 г. до МОСВ Община Шумен предлага обекта да бъде включен за финансиране в приложение: “Списък на екологичните обекти” към ЗДБ за 2010 г.

Община Шумен е започнала процедура по внедряване на информационна система за управление на отпадъците със съдействието на Асоциацията на еколозите от общините в България (АСЕКОБ).

Асоциацията на еколозите от общините в България (АСЕКОБ) е бенефициент по проект „Въвеждане на достиженията на Европейското законодателство в сферата на околната среда на регионално и местно ниво. Съдействие в регионалното и общинско планиране на отпадъците, изпълняване и влизане в сила на нормативните изисквания в сектора по управление на отпадъците” - EuropeAid/120601/D/SV/BG.

Един от основните резултати от проекта, управляван от Министерство на околната среда и водите е разработването на информационна система за управление на отпадъците /ИСУО/.

ИСУО се захранва с информация в реално време на входа на общинските и регионални депа за отпадъци. Информацията касае приемането, отчитането и съхраняването на отпадъците по количество и номенклатура. ИСУО съдържа пълна, точна и навременна информация и за дейностите и участниците в процеса, базирана на националните и европейски стандарти и класификатори. Има възможност за автоматично получаване на информация от електронни везни и други технически средства. Системата предлага в реално време богати и разнообразни справки за участниците в процеса и заинтересованите страни, чрез интернет достъп до информацията, като използва ефективна и гъвкава система за сигурност и достъп. Има възможности за специфични настройки при всеки конкретен потребител. ИСУО е лесна за ежедневна работа и обслужване.

Основните предимства на ИСУО за общините са:

- Улеснява ежедневните задължения на оператора на депото.
- Подобрява комуникацията между оператора и общината възложител на услугата, както и останалите участници в процесите.
- Повишава контрола на общините върху изпълнителя на услугата.
- Подпомага отчитането пред компетентните органи.
- Оптимизира (намалява) разходите за дейността.
- Поддържа възможност за обмен на данни (включително автоматизирано) чрез стандартните протоколи за обмен с други информационни системи.
- Оптимизира цялостната дейност по управлението на отпадъците.

- Подпомага процесите на регионализиране на управлението на отпадъците, съгласно европейските изисквания.

Предстои въвеждане на ИСУО за Регионално депо за неопасни отпадъци Шумен, свързана с Община Шумен.

5.2 Други форми за обезвреждане

На територията на Община Шумен няма изградени специализирани съоръжения, инсталации или системи предназначени за обезвреждане на отпадъци.

През м. август 2009 г. Община Шумен покани седем фирми да представят своите технологии за обезвреждане и оползотворяване на отпадъци. Със Заповед № РД 25-1339/05.08.2009 г. на Кмета на Община Шумен бе назначена комисия, която да извърши преглед и анализ на постъпилата информация от фирмите, предлагащи технологии и методи за изграждане на инсталации за оползотворяване на битови отпадъци. С протокол на комисията бяха класирани три фирми, - OXAL LTD, IUT AG и “АЛИАНС ФОРЕЙН ТРЕЙД МАРКЕТИНГ” ЕООД. Технологиите за оползотворяване на фирмите са както следва:

1. IUT AG Австрия: При преработката на ТБО по предлаганата инсталация от IUT се отделят водни пари и малки количества въглероден диоксид в следствие на изгарянето на биогаза за производството на електро и топлинна чиста /”зелена”/ енергия. Количествата са същите както при използването на природен газ за отопление или производство на енергия; изградени и действащи инсталации – Австрия, Чехия, Сингапур, Франция и др.

2. OXAL LTD Франция: При преработката на ТБО по предлаганата инсталация от OXAL се използва контролирана химична реакция с добавяне на негасена вар – стабилизация чрез дехидратация и хигенизация на битови и други отпадъци; изградени и действащи инсталации – Франция и Белгия.

3. “АЛИАНС ФОРЕЙН ТРЕЙД МАРКЕТИНГ” ЕООД: Предлаганата технология е екологична, безотпадъчна, без отделяне на вредни вещества и преработка на всички битови отпадъци до крайни продукти; изградени и действащи инсталации – Южна Корея.

Изброените фирми на 03.09.2009 г. бяха поканени в община Шуменна да направят презентация пред заинтересованите страни – Областна администрация Шумен, Общински съвет Шумен, РИОСВ Шумен, РИОКОЗ Шумен, Шуменски университет, “Индустиален парк Шумен”, местните медии.

Към момента няма взето окончателно решение и избрана технология на оползотворяване на ТБО. Продължават консултациите с трите фирми.

Предадени отпадъци извън територията на общината

Разделно събраните отпадъци се извозват от “Екопак България” АД и „Булекопак” АД до площадки за сепариране и след сортирането им до преработвателни предприятия в страната.

Внос или износ

На територията на Община Шумен постъпват битови отпадъци от седемте общини, които извозват ТБО на регионалното депо в кв. Дивдядово. Извършва се износ само на разделно събраните отпадъци.

Общините, заедно с РИОСВ, са първата инстанция, която упражнява контрол за спазването на изискванията за внасяне на отпадъци, тъй като тяхното становище е един от документите, необходими за издаване на разрешение за внасяне на отпадъци.

В съответствие с националното законодателство, вносът на отпадъци, предназначени за обезвреждане е забранен. Вносът на отпадъци, предназначени за оползотворяване, е позволен, но в някои случаи е трудно да се разграничат операциите по обезвреждане от операциите по оползотворяване на отпадъци. В тази връзка, ролята на общинските администрации в контрола на спазването на тази забрана е особено важна, тъй като те познават добре предприятията, извършващи дейности с отпадъци на територията на общината.

На територията на община Шумен няма регистрирани лица, които осъществяват дейности по внос на отпадъци. Изнасянето се разглежда, като алтернатива за обезвреждането на отпадъци, за които в страната няма съоръжения, притежаващи съответните разрешения. До момента няма наличие на износ на отпадъци, генерирани на територията на общината.

5.3. Подобряване на управлението на дейностите по отпадъците.

Съгласно изискванията по чл. 16, ал. 2 от Закона за управление на отпадъците кметът на общината организира управлението на дейностите по отпадъците, образувани на нейна територия, като осигурява условия, при които всеки притежател на битови отпадъци се обслужва от лица по чл. 12, ал. 6, на които е предоставено право да извършват дейности по тяхното събиране, транспортиране, оползотворяване или обезвреждане.

Кметът на общината отговаря за:

- Осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци – контейнери, кофи и др.

- Събиране на битовите отпадъци и транспортирането им до депата.
- Почистване на уличните платна, тротоарите, алеите, парковите площи и др.
- Изборът на площадка, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови и строителни отпадъци.
- Разделното събиране на битови отпадъци, включително отпадъци от опаковки, като определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране и сортиране на отпадъците от опаковки.
- Организирането и прилагането на система за разделно събиране на излезлите от употреба луминесцентни и други лампи съдържащи живак.
- Организиране на дейности по събиране и съхраняване на излезли от употреба МПС на площадките за временно съхраняване, както и определяне местата и броя на тези площадки.
- Предотвратяване изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и/ или създаване на незаконни сметища.

Отговорни звена и лица за управление на отпадъци са:

- Кметове и кметски наместници отговарящи за територията на съответното населено място.
- Експерти от Дирекция “Строителство и екология” в Общинската администрация.
- Експерти от дирекция “Инспекторат” в Общинската администрация.
- Управителят на фирма „Титан - БКС” ООД за спазване на договора с Община Шумен.
- Управителят на фирма „РТК” ООД за спазване на договора с Община Шумен.

5.4.Отчетност

За осъществяване на ефективен контрол върху лицата, на които е възложена експлоатацията на системите за организирано сметосъбиране и системите за разделно събиране на отпадъци на територията на община Шумен, от съществено значение е наличието на достоверни данни за количествата и вида на събраните отпадъци, честотата на събиране, изминатите маршрути и т.н. За тази цел, с общинската програма се предвиждат мерки за изграждане на информационни системи.

Осигуряването на достатъчни и надеждни данни за образуването, състава, събирането, оползотворяването и обезвреждането на различните видове отпадъци е от съществено значение за правилната оценка на

съществуващото състояние и за осъществяване на ефективно планиране и контрол на дейностите по управление на отпадъците.

Предвиждат се следните мерки:

- дефиниране на отговорностите на различните звена за ефективно събиране и обработка на информацията;
- обезпечаване дейността на ангажираните звена с достатъчен персонал, техническо оборудване и подходящи софтуерни продукти;
- формите на отчет на дружествата, извършващи третиране и транспортиране на отпадъци, ще отразяват изискванията на общината - напр. отчитане на количествата от индивидуалните съдове, отчитане на количествата неприети отпадъци, поради това че съдържат забранени за депониране отпадъци, отчитане на километрите, изминати до регионалното депо и т.н.;
- оценка на общото количество на образуваните отпадъци - към данните за събраните битови отпадъци следва да се добави и количеството на битовите отпадъци, изхвърляни на нерегламентирани сметища и количеството на производствените и строителните отпадъци, обезвреждани съвместно с битовите;
- проучвания за морфологичния състав на битовите отпадъци;
- оценка на количеството и дела на отделните видове масово разпространени и други отпадъци, за които е въведена система за разделно събиране;
- прогнози за изменение на количеството и състава на отпадъците;
- разработване и прилагане на централизирана информационна система за отпадъците.

6. Проучване, прогнозиране, планиране

Настоящата програма се разработва в съответствие с всички изисквания на нормативната уредба, както и в съответствие с утвърдени от Министъра на околната среда и водите „Указания за обхват и съдържание на програмите за управление на дейностите по отпадъците“, след което настоящата общинска програма за управление на дейностите по отпадъците ще бъде представена за утвърждаване от РИОСВ-Шумен.

Прогнози и планове, имащи отношение към дейностите по управление на отпадъците на територията на общината се правят периодично при изменение на нормативната уредба по околна среда и в частност по управление на отпадъците.

7. Финансиране на управлението на дейностите по отпадъците

Финансирането на дейностите по сметопочистване и поддържане на депото се осъществява от общинския бюджет.

Приходи

Приходите на системата за управление на отпадъците в общината се набират основно от такса “Битови отпадъци”. Таксата се определя ежегодно от Общински съвет-Шумен на база одобрена план-сметка, която включва необходимите разходи за:

1. такса за сметосъбиране и сметоизвозване;
2. средства за закупуване и ремонт на съдове за сметосъбиране;
3. почистване на уличните платна, площадите, алеите и парковете в населените места, предназначени за обществено ползване;
4. такса по обработка на сметища и обезвреждане на битови отпадъци в депото;
5. поддържане, експлоатация и мониторинг на депото за битови отпадъци.
6. осигуряване на съдове за съхранение на битови отпадъци;
7. събиране на битови отпадъци и транспортирането им до депото;
8. поддържане на депото;
9. почистване на териториите за обществено ползване.

Съгласно сключени договори между Община Шумен и общините, ползващи регионалното депо за неопасни отпадъци, възнаграждението за обработка на битови отпадъци с причинител на териториите на общините е с цена 18,24 лв. на тон.

Дейностите по събиране, транспортиране и обезвреждане на битовите отпадъци се финансират съгласно разпоредбите на Закона за местните данъци и такси и определените от Общинския съвет ставки. Сумите, събрани от такси и глоби за нарушаване на Закона за управление на отпадъците и наредбата, приета на Общински съвет, се използват само за мероприятията, предвидени в тази програма.

Такса „битови отпадъци”

Такса „битови отпадъци” е основният механизъм за покриване на разходите за дейностите с битови отпадъци. Ежегодно общинският съвет приема и утвърждава таксата за сметосъбиране и принципа за нейното плащане

Таксата смет е определена в промили и се събира на база данъчна оценка на недвижимите имоти на населението и отчетна стойност на сградите на фирмите.

Количествени замервания за действителните обеми битови отпадъци не са правени, за да може да се определи такса смет на количество.

Таксата включва не само текущите разходи, но с нея не се покриват пълните разходи за проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депото за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за третиране на отпадъци.

От момента на въвеждане на депото в експлоатация, т.е. от 2006 г. ежегодно в план-сметката на гр. Шумен се предвижда акумулиране на средства за изграждане на ново депо и за акумулиране на средства за рекултивация на действащо депо за ТБО.

Годишно набиранията средства за изграждане, закриване и мониторинг на депото са както следва:

2006 г. – 80 000 лв

2007 г. – 80 000 лв

2008 г. – 150 000 лв

2009 г. – 180 000 лв

Особено важно е да се отбележи също, че Община Шумен според изискванията на ЗМДТ е инвестирала и средства за необходимата техника за експлоатация на депото както следва:

Компактор – 352 682.40 лева

Булдозер – 562 457,59 лева

Необходимите средства за дейностите по поддържане на чистотата се формират от събраната такса за битови отпадъци. Такса 'битови отпадъци'. Размера на таксата за битови отпадъци и размера на необходимите средства за гр. Шумен по години са както следва:

Година	Необходими средства /лв/	Промил физ. лица	Промил юр. лица
2007	3 589 434	1,75	8,0
2008	4 437 815	1,75	8,0
2009	4 979 876	1,50	8,0

Основно перо в разходите по третиране на битовите отпадъци естествено са дейностите по сметосъбиране и сметоизвозване, извършвани от "Титан – БКС" ООД Шумен.

За физически лица и предприятия за 2007 г. и за 2008 г. в останалите населени места в Община Шумен както следва:

№	Населено място	Такса “Битови отпадъци” за физически лица	Такса “Битови отпадъци” за юридически лица
1.	Белокопитово	10,21	9,0
2.	Благово	15,00	9,0
3.	В. Друмев	12,78	9,0
4.	Велино	12,56	9,0
5.	Ветрище	15,00	9,0
6.	Вехтово	15,00	9,0
7.	Дибич	5,44	9,0
8.	Ил. Блъсков	8,46	9,0
9.	Лозево	10,36	9,0
10.	Мадара	9,97	9,0
11.	Мараш	12,26	9,0
12.	П. Волов	12,03	9,0
13.	Р. Димитриево	8,17	9,0
14.	Салманово	11,31	9,0
15.	Ц. Брод	4,69	9,0
16.	Градище	8,54	9,0
17.	Струйно	15,00	9,0
18.	Коньовец	15,00	9,0
19.	Друмево	15,00	9,0
20.	Ивански	8,88	9,0
21.	Кладенец	12,13	9,0
22.	Костена река	15,00	9,0
23.	Овчарово	13,52	9,0
24.	Средня	14,47	9,0
25.	Новосел	15,00	9,0

За физически лица и предприятия за 2009 г. в останалите населени места в Община Шумен необходимите разходи и такса БО е както следва:

Населено място	Необходима сума	Такса за физ. Лица 2008 г.	Такса за физически лица			Такса за предприятия		
			Смето извозв	Депо	общо	Смето извозв	депо	Общо
БЕЛОКОПИТОВО	8729	10,21	4,7	0,3	5,0	8,5	0,5	9,0
БЛАГОВО	7664	15,00	8,6	0,4	9,0	8,4	0,6	9,0
В. ДРУМЕВ	18095	12,78	5,8	0,2	6,0	8,7	0,3	9,0
ВЕЛИНО	17132	12,56	5,8	0,2	6,0	8,7	0,3	9,0
ВЕТРИЩЕ	12923	15,00	6,7	0,3	7,0	8,6	0,4	9,0
ВЕХТОВО	25444	15,00	8,8	0,2	9,0	8,8	0,2	9,0
ДИБИЧ	45120	5,44	2,9	0,1	3,0	8,9	0,1	9,0

ИЛИЯ БЛЪСКОВ	21884	8,46	2,9	0,1	3,0	8,8	0,2	9,0
ЛОЗЕВО	15116	10,36	3,8	0,2	4,0	8,7	0,3	9,0
МАДАРА	47501	9,97	5,4	0,1	5,5	8,9	0,1	9,0
МАРАШ	22803	12,26	5,4	0,1	5,5	8,8	0,2	9,0
П. ВОЛОВ	17101	12,03	4,8	0,2	5,0	8,7	0,3	9,0
Р. ДИМИТРИЕВО	17823	8,17	3,8	0,2	4,0	8,7	0,3	9,0
САЛМАНОВО	35960	11,31	6,4	0,1	6,5	8,8	0,2	9,0
Ц. БРОД	39477	4,69	2,9	0,1	3,0	8,8	0,2	9,0
ГРАДИЩЕ	17348	8,54	3,9	0,1	4,0	8,7	0,3	9,0
ДРУМЕВО	28597	15,00	7,4	0,1	7,5	8,8	0,2	9,0
ИВАНСКИ	36788	8,88	3,9	0,1	4,0	8,8	0,2	9,0
КЛАДЕНЕЦ	4129	12,13	4,3	0,7	5,0	7,9	1,1	9,0
К. РЕКА	4855	15,00	8,4	0,6	9,0	8,1	0,9	9,0
КОНЪОВЕЦ	7239	15,00	8,6	0,4	9,0	8,4	0,6	9,0
НОВОСЕЛ	22791	15,00	5,8	0,2	6,0	8,8	0,2	9,0
ОВЧАРОВО	10868	13,52	5,2	0,3	5,5	8,6	0,4	9,0
СРЕДНЯ	12942	14,47	5,7	0,3	6,0	8,6	0,4	9,0
СТРУЙНО	12008	15,00	5,8	0,2	6,0	8,6	0,4	9,0
ЧЕРЕНЧА	12060	15,00	5,8	0,2	6,0	8,6	0,4	9,0

Приходи от предоставяне на услуги за дейности със строителни и производствени отпадъци

Количеството на приходите от строителните и производствените отпадъци, за чието третиране се ползват съоръженията за битовите отпадъци, също следва да се вземе под внимание при определянето на капацитета и покриването на пълните разходи, до окончателното закриване и приключването на следексплоатационните грижи за регионалното депо.

В съответствие с принципа “замърсителят плаща”, разходите за обезвреждането на отпадъците са за сметка на притежателите на отпадъците или лицата, пускащи на пазара продукти след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци. Втората възможност е известна като принцип „отговорност на производителя” и за прилагането ѝ, в съответствие със ЗУО, са възможни три подхода:

- производителите и вносителите на продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци, да заплащат продуктови такси, с които се осигуряват средства за третирането и транспортирането на образуваните от продуктите отпадъци;
- участие на производителите и вносителите в колективна система за изпълнение на задълженията им. Колективната система се представлява от Организация по оползотворяване, в която всеки отделен производител/вносител заплаща вноска в размер,

пропорционален на количеството пуснати на пазара продукти;

- индивидуално изпълнение на целите - съответният производител/вносител сам организира и финансира постигането на задълженията си за разделно събиране и оползотворяване на отпадъците, образувани след употреба на пусканите от него на пазара продукти.

Други приходи - ПУДОС

Проекти на общините могат да се финансират от държавния бюджет или от национални фондове само ако те са обосновани като приоритетни в общинските програми за околна среда.

Във връзка с прилагане на екологичното законодателство в областта по управление на отпадъците, следва да се разработват конкретни проекти и да се направят постъпки за финансирането им от присъединителните фондове.

Община Шумен ежегодно участва в конкурсите на ПУДООС “За чиста околна среда”.

Община Шумен подготвя проект за обезвреждане на наличните препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност, който ще бъде внесен в ПУДООС за разглеждане и финансиране.

Разходи за дейността

Разходите за дейностите по управление на отпадъците се разпределят за: временно съхранение, събиране, разделно събиране, транспортиране, оползотворяване, депониране и/или други форми на обезвреждане и поддържане на депото, рекултивация, почистване на стари замърсявания и др.

Очакват се и допълнителни разходи за изпълнение на задълженията на общините, произтичащи от нововъведените нормативни изисквания, за прилагане на неизпълнените задължения и за повишаване качеството на услугите.

8. Разработване и прилагане на модерна, многофункционална система за събиране и транспортиране на битови отпадъци

Системата за събиране на битови отпадъци ще се развива в зависимост от плътността на населението, количествата генерирани отпадъци и плановете за развитие на инфраструктурата.

Усилията на общинските администрации ще бъдат насочени към:

- В организираната система на територията на общината да бъдат обхванати и някои вилни зони до които има затруднен достъп и неясен статут на собствениците (постоянно или временно пребиваващи). Това създава затруднения при определяне и събиране на “Такса битови отпадъци”, като от една страна има увеличена нужда от сметосъбиране, а от друга – не се събират средства за това;
- Осигуряване на съвременни контейнери за събиране (включително разделно) на отпадъците и съответното транспортно оборудване;
- Оптимизиране на честотата и маршрутите за събиране и транспортиране на битови отпадъци;
- Въвеждане на системи за събиране на опасни отпадъци от домакинствата (батерии и акумулатори, излязло от употреба електрически и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи, малограмажни химически отпадъци, лекарства и др.);
- Информирание на обществеността.

9. Екологосъобразно обезвреждане на масово разпространени отпадъци и опасни отпадъци

"Масово разпространени отпадъци" са отпадъци, които се образуват след употреба на продукти от многобройни източници на територията на цялата страна и поради своите характеристики изискват специално управление.

“Опасни отпадъци” са отпадъците, чийто състав, количество и свойства създават риск за човешкото здраве и околната среда, притежават едно или повече свойства, които ги определят като опасни, и/или съдържат компоненти, които ги превръщат в опасни и/или са определени като такива според Базелската конвенция за контрол на трансграничното движение на опасни отпадъци и тяхното обезвреждане. Опасни отпадъци се генерират както от производствената, така и от комунално-битовата дейност на човека.

Информация за опасните отпадъци генерирани от фирмите се подават чрез информационни карти. Основния нерешен проблем е при третирането им и тяхното преработване, обезвреждане и оползотворяване.

Сред най-големите по количество опасни производствени отпадъци от предприятията генератори на територията на община Шумен са отработените машинни смазочни масла, луминесцентните лампи и акумулаторите.

Машинните смазочни масла временно се съхраняват във варели или цистерни на територията на предприятието, след което се предават на фирми въз основа на сключен договор за обезвреждане (регенерация).

При подмяна на двигателни масла на леките автомобили, гражданите на общината ползват услугите на обособените специализирани пунктове за смяна на масла. Такива пунктове се намират на бензиностанции, автомивки и в автосервиси. Отговорността за временното съхранение и предаване на отработените смазочни масла е на юридическите и физическите лица извършващи този род дейност.

Към настоящия момент на територията на общината няма обособени места за събиране и временно съхранение на отработени масла, разположени върху общински имот.

Друг вид с голямо количество опасни отпадъци са и излезлите от употреба луминесцентни и други лампи съдържащи живак. Те са обект на Наредбата за изискванията за пускане на пазара на електрическо и електронно оборудване и третиране и транспортиране на електрическо и електронно оборудване. Луминесцентните и други живачни лампи се оставят на временно съхранение в специални складови помещения, според изискванията на горе цитираната наредба.

На територията на общината няма обособени места върху общински имот за събиране и временно съхранение на луминесцентни и други живачни лампи.

Лиценз за обезвреждане на луминесцентни и други лампи съдържащи живак, има фирма “БалБок инженеринг” ООД гр. София, с която Община Шумен има сключен договор.

Сравнително голям дял сред опасните отпадъци имат и излезлите от употреба батерии и акумулатори, които съдържат тежки метали (олово, цинк, никел, кадмий, манган). Те са обект на Наредбата за изискванията за производство и пускане на пазара и за третиране и транспортиране на отпадъци от батерии и акумулатори. Отговорни за временното съхранение и предаване на батериите и акумулаторите са фирмите, които ги генерират, а гражданите трябва да предават тези видове отпадъци на фирми притежаващи разрешително за дейности с тях.

Отпадъци от лечебни и здравни заведения

Управлението на опасните отпадъците от лечебните заведения в Р България е регламентирано със законодателството в областта на околната среда, вкл. управление на отпадъците; здравеопазването; безопасните условия на труд и транспорт.

Отпадъци от лечебните заведения се генерират в лечебните и здравните заведения като болници, клиники, патологични отделения, центрове за спешна медицинска помощ, центрове за трансфузионна хематология, лечебните заведения за стационарна психична помощ, домовете за медикосоциални грижи, тъканни банки, диализни центрове,

диспансери, хосписи и всички лечебни заведения за извънболнична помощ, медицински изследователски центрове, институти, инспекции и други.

Дейностите с отпадъците от лечебните заведения се извършват в съответствие с нормативните актове по управление на отпадъците.

Лечебните заведения в общината притежават утвърдени програми за управление на отпадъците и имат сключени договори с транспортни фирми за предаване на отпадъците за последващо третиране или ги третират в собствени съоръжения.

Част от лечебните заведения притежават разрешение за временно съхраняване на собствените отпадъци, а на друга част е издадено разрешение за събиране и съхраняване на отпадъци от лечебните заведения за извънболнична помощ и други по-малки генератори на отпадъци.

При оказване на медицинска помощ в здравните заведения се генерират медицински отпадъци, които се събират на отделно място, като впоследствие се транспортират за обезвреждане съгласно сключени договори с лицензирани фирми.

В Община Шумен е внесено писмо за намерения от ПроЕкоМед за създаване на съвместно Дружество с общината учредено по линия на Публично-частно партньорство за решаване на въпроса за екологично съобразна обработка на опасните болнични отпадъци, които се генерират в комплекса от медицински заведения в гр. Шумен. Решението, което предлага ПроЕкоМед е съобразено до детайли с Европейските и Българските нормативи и не изисква финансово участие на общината.

Дружеството предлага на българския пазар системи за управление и контрол на опасни болнични отпадъци чрез високо-честотни вълни /ВЧ/ с търговската марка MEDISTER. Технологията на MEDISTER е уникална, като позволява специализираните контейнери, в които се събират болничните отпадъци да се поставят директно в камерата на апарата за обезвреждане и последващият цикъл да се осъществи обеззаразяване на отпадъците и контейнерите. Единствено при MEDISTER това е възможно и при това без никакви ръчни манипулации и контакт с отпадъците преди тяхното обезвреждане. Това елиминира риска за персонала и необходимостта от прилагане на химически средства за дезинфекция на контейнерите. Специализираните контейнери служат за разделно и безконтактно събиране и транспортиране на отпадъците в района на болницата. Процесът на обеззаразяване, който е ефективен както за твърди, така и за течни отпадъци, се извършва в самите контейнери.

Дружеството предлага системи за дезинфекция базирани на нова патентована технология Sterinis в комбинация с дезинфектант Sterusil. Системата произвежда "суха мъгла", която прониква и на обичайно

недостъпните места и повърхности, като осигурява пълна дезинфекция на помещението.

Предстои провеждане на среща с управителя на дружеството за предприемане на конкретни мерки по обезвреждане на отпадъците от лечебните заведения в община Шумен.

Луминесцентни лампи

Излезли от употреба лампи следва да се съхраняват отделно в специализирани метални съдове.

В изпълнение на задълженията на Кмета на Община Шумен по ЗУО Община Шумен е сключила Договор № LL – 2007 – 1015 от 06.04.2007 г. за предаване и приемане за третиране на излезли от употреба луминесцентни и други живаксъдържащи лампи /ИУЖЛ/ с “БалБок инженеринг” ООД гр. София.

По този договор се предават излезли от употреба луминесцентни и други живаксъдържащи лампи /ИУЖЛ/ с произход от администрацията, общински домове, болници училища, детски градини и ясли към община Шумен.

Третирането и транспортирането им следва да се извършва съгласно Наредбата за изискванията за пускане на пазара на луминесцентни и други лампи, съдържащи живак и за третиране и транспортиране на излезли от употреба луминесцентни и други лампи, съдържащи живак, приета с Постановление на МС №260 от 05.12.2000 г. Съгласно чл. 5 от Наредбата дейностите по събирането, съхраняването, преработването и/ или обезвреждането на излезли от употреба лампи се извършва от лица, притежаващи разрешение за дейностите по управление на отпадъци от Закона за управление на отпадъците.

Батерии и акумулатори

Предвид значителните количества на произведените и внасяните в страната оловно кисели акумулатори, подобряването на съществуващите системи за събиране и рециклиране на тези отпадъци е един от основните приоритети за периода на прилагане на общинската програма за управление на отпадъците.

Усилията трябва да бъдат насочени към подобряване на практиките за събиране и намаляване на рисковете за околната среда, произтичащи от неправилното съхранение и третиране на електролита от акумулаторите.

Прилагането на задължително обратно приемане в местата за продажба и реализацията на периодични кампании за събиране, ще бъдат използвани за постигане на по-високи нива на събиране на негодни за употреба батерии.

Във времето на цифровите технологии батериите са неразделна част от нашето всекидневие. Повечето батерии съдържат тежки метали като кадмий, олово, цинк, никел, които не оказват вредно въздействие върху човешкото здраве или околната среда, когато са в употреба или се съхраняват в домакинствата. Батериите стават потенциално опасни в момента, когато излязат от употреба и попаднат в общия поток битови отпадъци.

Управлението на отпадъци от батерии и акумулатори има две главни цели:

- екологична – защита на въздуха, водата, почвата и здравето на хората чрез предотвратяване на изхвърлянето на вредни и опасни вещества в околната среда;
- икономическа – оползотворяване на материалите, заложи в конструкцията на отпадъците от батерии и акумулатори.

Изискванията за пускането на пазара на батерии и акумулатори и за събирането, транспортирането, временното съхранение, предварителното третиране, рециклирането, оползотворяването и/или обезвреждането на негодни за употреба батерии и акумулатори се въвеждат с нормативната уредба за управление на негодни за употреба батерии и акумулатори, в съответствие с принципа “Отговорността на производителя”.

С Наредбата за изискванията за пускане на пазара на батерии и акумулатори и третиране и транспортиране на отпадъци от батерии и акумулатори се дава възможност на лицата, които пускат на пазара батерии и акумулатори /производителите, вносителите и лицата, въвеждащи на територията на страната от друга държава – членка на Европейската общност/ да изпълняват индивидуално или колективно /чрез организации по оползотворяване/ своите задължения.

През 2009 г. три дружества са получили от МОСВ разрешение по чл. 64, ал. 1 във връзка с чл. 62, ал. 1 ат Закона за управление на отпадъците за извършване на дейности, като организации по оползотворяване на негодни за употреба батерии и акумулатори. Това са “ЕКОБАТЕРИ” АД, “СТИМ-БАТ” ООД, “НУБА РЕЦИКЛИРАНЕ” АД.

Съгласно наредбата Кметът на общината има задължение да:

1. определи местата за разполагане на съдове за събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори на територията на общината в съответствие с програмата за управление на дейностите по отпадъците по чл. 20, ал.1, т.1 от ЗУО, без да възпрепятства дейността на лицата, сключили договор с организация по оползотворяване или с ПУДООС, и/или на лица, изпълняващи задълженията си индивидуално;

2. организира дейностите по събиране и временно съхраняване на негодни за употреба батерии и акумулатори и предаването им за предварително третиране, оползотворяване и/или обезвреждане.

В първият случай Кметът извършва тази дейност, когато лицата, които пускат на пазара батерии и акумулатори разполагат елементите от системата за разделно събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори върху общински имот, а във втория – когато има сключен договор за финансиране на дейностите по събиране и временно съхраняване на негодни за употреба батерии и акумулатори и предаването им за предварително третиране, рециклиране, оползотворяване и/или обезвреждане с организация по оползотворяване на негодни за употреба батерии и акумулатори, с лица, които пускат на пазара батерии и акумулатори, изпълняващи задълженията си индивидуално или с ПУДООС.

В западноевропейските държави съществуват различни начини за организиране на системи за разделно събиране и третиране на отпадъците от батерии и акумулатори от домакинствата, които могат да намерят приложение в Р България:

- събиране от мобилни пунктове по предварително приет график;
- събиране от стационарни общински или други събирателни пунктове;
- събиране на специфични отпадъчни потоци от специализирани типове магазини (магазини за ел. материали, стоки за бита, работилници) и др. обществени сгради. Контейнери за събиране, поставени на подходящи места в магазини, пунктове за вторични суровини, автогари, бензиностанции и т.н., където се продават големи количества батерии и акумулатори, играчки, битори електроуреди и електроматериали са ефективна и евтина възможност за разделно събиране на батерии и акумулатори. За да се насърчи участието на жителите, местата за поставяне на контейнерите за събиране трябва да са така избрани, че да бъдат максимално удобни за тях.
- събиране директно от всяко домакинство на предварително обявени дати няколко пъти годишно;
- събиране по предварителна заявка директно от генератора на отпадъка.

Всяка община може да определи един или два дни в годината за събиране на опасни отпадъци от домакинствата и да ги съчетае с информационни кампании.

Предвид това, че в Р България в момента стартира изграждането на система за разделно събиране на негодни за употреба батерии и

аккумулятори Община Шумен ще се свърже с трите организации по оползотворяване на негодни за употреба батерии и аккумулятори и ще сключи договор с някоя от тях във връзка с изпълнение на задълженията си по Наредбата. С цел подпомагане стартирането на дейността и насърчаване на жителите на общината в участие в разделното събиране на НУБА ще се поставят съдове за разделно събиране на негодни за употреба батерии и аккумулятори и в сградата на Община Шумен. Контейнерите ще бъдат поставени на видно място, което да е максимално удобно за потока минаващи хора в сградата. Поставянето на съдове за разделно събиране на НУБА в сградата на общината ще спомогне за информираността на населението. В непосредствена близост до контейнерите ще бъдат поставени информационни материали за ролята на крайните потребители в разделното събиране на негодните за употреба батерии и аккумулятори.

Фирми, притежаващи разрешилно по ЗУО за третиране на отпадъци от НУБА на територията на Община Шумен са: са “Метарекс” ООД София – площадка в кв. Мътница, ЕТ “Георги Христов” Шумен, ЕТ “Свилен Стоянов” Шумен, “Метатех” ООД Шумен, “Моби Трейд” ООД Шумен, “БИАНА” ЕООД Шумен, “Екомакс” ООД Шумен, “Евро Метал” ООД Шумен, “Метамакс” ООД Шумен – площадка в с. Царев брод, “Метарекс” ООД Шумен.

Излезли от употреба МПС

Прилагането на екологосъобразна система за управлението на излезли от употреба моторни превозни средства ще бъде допълнително затруднено през следващите години, поради вноса на голям брой автомобили втора употреба и дългия срок за използване на МПС.

Автомобилите следва да се събират в площадките за временно съхранение, на територията на съответната община и след това ще бъдат предавани в центровете за разкомплектоване, които ще бъдат съоръжени със специализирани инсталации за демонтаж.

С Постановление № 311 на МС от 17.11.2004г. е приета Наредба за изискванията за третиране на отпадъците от МПС.

С наредбата се определят редът и начините за събирането, временното съхраняване и разкомплектуването на излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС) и за оползотворяването и/или обезвреждането и изпълнението на целите за повторната употреба, рециклиране и/или оползотворяване на отпадъците от моторни превозни средства (МПС), посочени в чл. 21, и изискванията към пусканите на пазара материали и компоненти за тях.

Организации, които са получили разрешение от МОСВ по чл. 64, ал. 1 във връзка с чл. 62, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците за оползотворяване на **отпадъци от моторни превозни средства** са:

1. “ЕКОБУЛКАР” АД – РЕШЕНИЕ № ООп - 17 - 00/08.12.2006 г.

2. “АВТОЕКОБУЛ” АД - РЕШЕНИЕ № ООп -07 - 00/29.04.2005 г.

3. “АВТОРЕЦИКЛИРАНЕ” АД – РЕШЕНИЕ № ООп -31 - 00/01.06.2009г.

4. “ЕКОРЕКАР” АД – РЕШЕНИЕ № ООп -33 - 00/01.06.2009г.

Общинският съвет определя с наредбата по чл.19 от ЗУО реда за събиране и управление на отпадъците от излезли от употреба моторни превозни средства / ИУМПС/, които се намират върху държавна или общинска собственост, в случай ,че собствениците им не изпълнят задълженията си по чл.1 и 2 от Наредба за изискванията за третиране на отпадъци от моторни превозни средства /ДВ бр.104/ 2004 г./- това са излезли от употреба МПС или компоненти от тях от категориите L 2 , L 4, M 1 и N 1 от Закона за движение по пътищата.Същото се отнася и в случаите, когато МПС не може да бъде идентифицирано, поради липса на регистрационен или идентификационен номер и при невъзможност собственикът да бъде установен по надлежния ред от контролните органи.

За третиране на излезли от употреба моторни превозни средства /ИУМПС/, изоставени на общински терени Община Шумен има сключени договори с фирми, притежаващи разрешителни по чл. 37 от ЗУО както следва:

- Договор № 25-01-344/25.06.2007 г. между Община Шумен и “Метарекс” ООД за площадка в с. Мадара – УПИ 644, кв. 45 по регулационния план на с. Мадара – за събиране и транспортиране.

- Договор № 25-01-562/26.09.2007 г. между Община Шумен и “ЕКОМАКС” ООД за площадка в гр. Шумен, УПИ LXVIII, УПИ LXIX, УПИ LXX и УПИ LXXV в кв. 340 по регулационния план на гр. Шумен, бул. “Мадара” № 42 за дейностите по събиране, транспортиране, временно съхранение и разкомплектуване.

- Фирми, притежаващи разрешилно по ЗУО за третиране на отпадъци от ИУМПС на територията на Община Шумен са: са “Метарекс” ООД София – площадка в с. Мадара, ЕТ “Георги Христов” Шумен, “Моби Трейд” ООД Шумен, “Екомакс” ООД Шумен, “Евро Метал” ООД Шумен, “Метарекс” ООД Шумен.

Отработени масла

С ПМС № 230 от 2005г. е приета *Наредба за изискванията за третиране и транспортиране на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти* (НИТТОМОН), която транспонира Директива 75/439/ЕЕС относно обезвреждането на отработени масла.

По смисъла на действащото законодателство термините “отработено масло” и “отпадъчни нефтопродукти” се дефинират както следва:

➤ “отработено масло”е всяко смазочно или индустриално масло на минерална основа или синтетично, негодно за употреба по първоначалното

си предназначение, включително отработени моторни и смазочни масла, масла за зъбни предавки, турбинни, хидравлични, изолационни и топлопредаващи масла

➤ “отпадъчни нефтопродукти” са всички течни, полутечни или твърди отпадъци на нефтена основа или техни смеси:

- които се отделят при съхраняването на нефт, течни горива, масла;
- получени при почистване на транспортни резервоари и резервоари за съхраняване на нефт, течни горива, масла;
- резултат от маслено-водна сепарация;
- от течни горива;
- получени от преработка на нефт;
- получени от различни производства;
- резултат от нормалната експлоатация на кораби.

С наредбата се определят изисквания за събиране, временно съхраняване, транспортиране, оползотворяване и обезвреждане на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти. Въведена е количествена цел за оползотворяване на отработени масла в размер не по-малко от 40 % от количеството свежи масла (в тонове), пуснати на пазара на Р. България през текущата година.

Съдържащите се в маслата опасни вещества, създават опасност за замърсяване на околната среда. Предотвратяването на тези вредни последици следва да се постигне чрез системен и адекватен контрол на материалните потоци и отделните емисии.

Необходимо е въвеждането на ефективна система за контрол, включваща издаването на разрешения, прилагането на унифицирана документация за удостоверяване на предаването и приемането на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти.

Регенерирането на отработени масла е с по-висок приоритет пред използването им като гориво.

Фирми, притежаващи разрешилно по ЗУО за третиране на отработени масла на територията на Община Шумен са: ЕТ “Благой Атанасов” Шумен, ЕТ “Дочко Дочев – Доко” Шумен, “Ал и Ко” АД Шумен, “АМКО” ООД Шумен, “Лидер ойл” ООД Шумен, “Ивака” ООД Шумен, “Милбо” ЕООД Шумен.

Електрическо и електронно оборудване

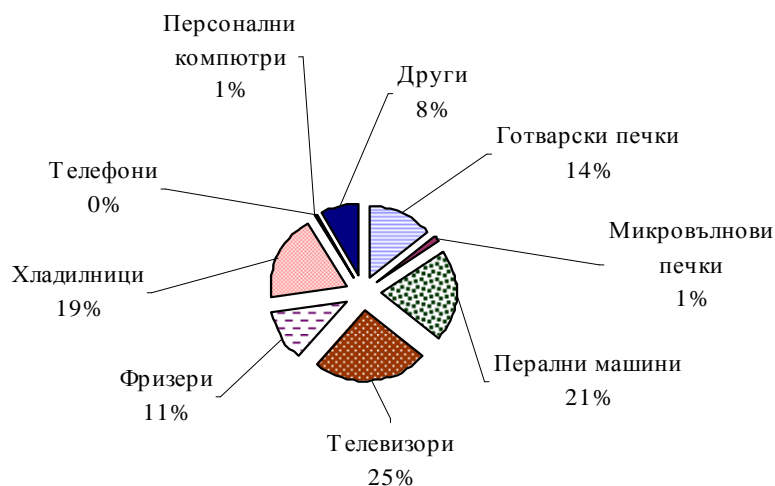
Изискванията към пускането на пазара електрическо и електронно оборудване (ЕЕО) и задълженията за събирането, транспортирането, временното съхраняване, предварителното третиране, повторното използване, рециклирането, оползотворяването и/или обезвреждането на

излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО) са нормативно регламентирани с *Наредбата за изискванията за пускане на пазара на електрическо и електронно оборудване и третиране и транспортиране на отпадъци от електрическо и електронно оборудване (Наредбата)* (обн., ДВ, бр. 36 от 2006 г.; изм. и доп., бр.53 от 2008 г.). Наредбата транспонира изискванията на *Директива 2002/96/ЕС за отпадъците от електрическо и електронно оборудване и Директива 2002/95/ЕС за ограничаване използването на някои опасни вещества в електрическото и електронно оборудване (RoHS Директивата)*.

Електрическото и електронно оборудване е съставено от приблизително 50 % желязни сплави, 25 % пластмаси и 12,5 % цветни метали. Малките уреди съдържат приблизително 2,3 % опасни за здравето субстанции се съдържат в малките уреди, а големите уреди (с изключение на монитори и хладилници) - по-малко от 1 %. Останалите материали са стъкло, дърво, кабели и др.

От направените проучвания за относителния дял на всеки вид уред в общото количество ЕЕО е видно, че над 90% от теглото се формира от няколко основни за домакинството уреди. Това са готварски печки, хладилници, перални машини, фризери, микровълнови печки и телевизори.

Процентно разпределение на уредите в домакинствата по видове и тегла:



С наредбата се определят изискванията за пускане на пазара на електрическо и електронно оборудване (ЕЕО) и за събирането, транспортирането, временното съхраняване, предварителното третиране, повторното използване, рециклирането, оползотворяването и/или обезвреждането на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО).

В глава четвърта на Наредбата са записани задълженията на кмета на общината, които са:

1. Кметът на общината определя места за разполагане на съдове, за разделно събиране и площадки за временно съхраняване на ИУЕЕО върху общински имоти на територията на общината в съответствие с програмата по чл. 29, ал. 1, т. 1 ЗУО, без да възпрепятства дейността на лицата по чл. 25, сключили договор с организация по оползотворяване, с ПУДООС и/или с лицата, които пускат на пазара ЕЕО, изпълняващи задълженията си индивидуално;

2. Организира дейностите по събиране и временно съхраняване на ИУЕЕО и предаването му за предварително третиране, повторно използване, рециклиране, оползотворяване и/или обезвреждане при наличие на сключен договор, финансиран от:

а) организация по оползотворяване на ИУЕЕО, или

б) лицата, които пускат на пазара ЕЕО, които изпълняват задълженията си индивидуално, или

в) предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда.

Кметът на общината изготвя и утвърждава график за събиране на ИУЕЕО, образувано в бита, включващ не по-малко от две дати годишно. Графикът се обявява чрез местните средства за масово осведомяване и по друг подходящ начин.

Организации, които са получили разрешение от МОСВ по чл. 64, ал. 1 във връзка с чл. 62, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците за оползотворяване на излязло от употреба **електрическо и електронно** оборудване са:

1. “ЕКОБУЛТЕХ” АД - РЕШЕНИЕ № ООп -11 - 00/25.08.2006г.

2. “ЕЛТЕХРЕСУРС” АД - РЕШЕНИЕ № ООп - 21 - 00/01.11.2007г.

3. “ЕКОЕЛЕКТРОН” АД – РЕШЕНИЕ № ООп – 30 – 00/ 01.06.2009г.

4. “ЕЛРЕТЕХ” АД – РЕШЕНИЕ № ООп – 32 – 00/01.06.2009г.

5. “ЕКОРЕСОР ЕЛЕКТРИК” АД - РЕШЕНИЕ № ООп – 20 – 00/14.08.2009г.

6. “ИУЕЕО РЕЦИКЛИРАНЕ” АД – РЕШЕНИЕ № ООп– 27– 00/17.08.2009г.

7. “ТРАНСИНС ТЕХНОРЕЦИКЛИРАЩА КОМПАНИЯ” АД, гр. Варна – РЕШЕНИЕ № ООп – 36 – 00/17.08.2009г.

8. “ЕЛЕКТРИКА ГРУП” АД - РЕШЕНИЕ № ООп – 37 – 00/27.08.2009г

Фирми, притежаващи разрешилно по ЗУО за третиране на отпадъци от ИУЕЕО на територията на Община Шумен са: “Метарекс” ООД София – площадка в кв. Мътница, ЕТ “Георги Христов” Шумен, “Моби Трейд” ООД Шумен, “БИАНА” ЕООД Шумен, “Екомакс” ООД Шумен, “Евро Метал” ООД Шумен, “Метамакс” ООД Шумен – площадка в с. Царев брод, “Метарекс” ООД Шумен.

Отпадъци от опаковки

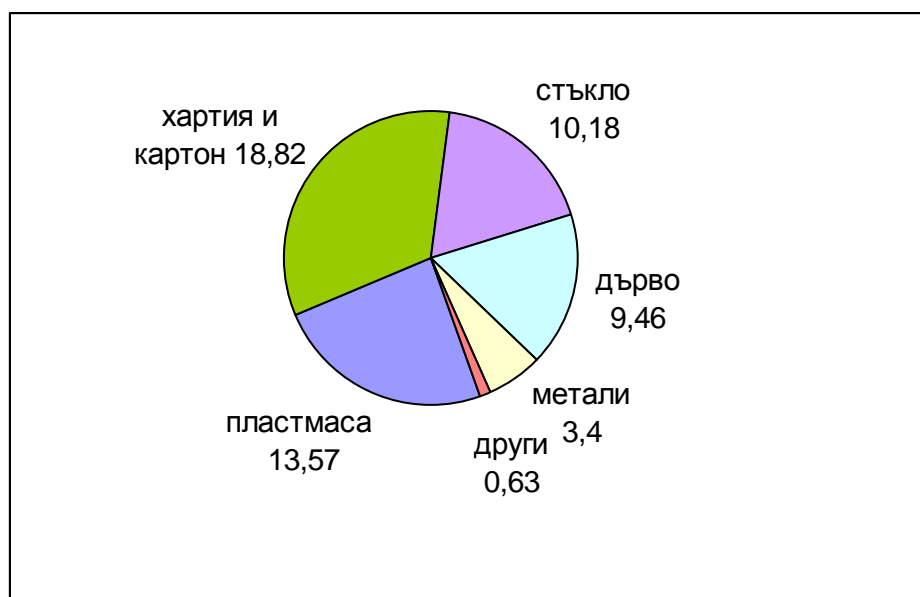
Опаковането играе важна роля в съвременното производство и предлагането на различни стоки, материали и продукти, което води след себе си до образуване на големи количества отпадъци в домакинствата, търговската сфера, администрацията и промишлеността.

Реализирането на тази цел може да се осъществи посредством:

- Намаляване количеството на генерираните отпадъци от опаковки.
- Увеличаване на дела на опаковките, които се използват многократно.
- Нарастване на количествата оползотворявани и рециклирани отпадъци от опаковки.

С наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки се определят изискванията към продуктите, след чиято употреба се образуват масово разпространени отпадъци, редът и начините за тяхното разделно събиране, многократна употреба, рециклиране, оползотворяване и/или обезвреждане, включително целите за рециклирането или оползотворяването им.

Потребление на видове опаковки на човек от населението в кг/жит.



Издадените разрешения на организации по оползотворяване на **отпадъци от опаковки** от МОСВ са:

1. “ЕКОПАК България” АД - издадено разрешение № ООп-01-00/19.07.2004 г.

2. “ЕКОБУЛПАК” АД - издадено разрешение № ООп-02-00/24.08.2004 г.

3. “РЕПАК” АД - издадено разрешение № ООп-04-00/01.11.2004 г.

4. “БУЛЕКОПАК” АД - издадено разрешение № ООп-05-00/22.11.2004 г.

5. “РЕКО ПАК” АД - издадено разрешение № ООп-06-00/17.01.2005 г.

6. “ИМПАКТ КОРПОРЕЙШЪН” АД - издадено разрешение № ООп-18-00/01.06.2007 г.

7. “ЕКОРЕСУРС БЪЛГАРИЯ” АД - издадено разрешение № ООп – 29– 00/ 01.04.2009 г.

8. “ЕКОКОЛЕКТ” АД - издадено разрешение № ООп – 34– 00/ 30.06.2009 г.

В изпълнение изискванията на Закона за управление на отпадъците и Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки Община Шумен има сключени договори с организации по оползотворяване както следва:

- Договор № 25-01-197/23.03.2007 г. с “ЕКОПАК БЪЛГАРИЯ” АД за северната част на гр. Шумен – северно от река Поройна, кв. Мътница, кв. Макак и селата Велино, Градище, Коньовец, Лозево, Новосел, П. Волон, Средня, Струйно, Царев брод, Черенча, Белокопитово.

- Договор № 25-01-634/17.10.2008 г. с “БУЛЕКОПАК” АД за южната част на гр. Шумен – южно от река Поройна, ПП “Шуменско плато”, кв. Дивдядово и селата В. Друмев, Ветрище, Вехтово, Дибич, Друмево, Ивански, Илия Блъсков, Кладенец, Костена река, Мадара, Мараш, Овчарово, Радко Димитриево, Салманово, Благово.

Излезли от употреба автомобилни гуми

С финансиране, предоставено от ПУДООС на консорциум “Гуми Еко” – гр.София, са пуснати в експлоатация две технологични линии за преработка на стари автомобилни гуми с общ капацитет от 4 т/час, разположени в с.Габер, община Драгоман. Получените при преработката на автомобилните гуми материали се влагат в производство на крайни продукти - изолационни материали и др.

На територията на страната съществуват следните мощности за оползотворяване на стари автомобилни гуми:

	Наименование на фирмата	Използвана технология на оползотворяване	Капацитет
1	Консорциум “Гуми –еко”, с.Габер общ. Драгоман	фино смилане и производство на каучуково брашно за влагане в крайни изделия	4.0 т/час
2	“Екопроцес” АД – гр.	вакуумна пиролиза	25 т/ден

	Добрич		
3	“Златна Панега Цимент” АД,	алтернативно гориво	за
4	“Холсим България” АД,	получаване енергия	на при
5	“Девня цимент” АД	производството на цимент	на
			в съответствие с КР
			в съответствие с КР
			в съответствие с КР

Биоразградими битови отпадъци

За постигане на целите по отношение на биоразградимите битови отпадъци (БрБО) е разработен проект на Национален стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране.

В съответствие с Националния стратегически план, общините следва да предвидят конкретни мерки за третиране на биоразградимите отпадъци с оглед намаляване количествата за депониране.

Управлението на биоразградимите отпадъци включва събиране (разделно или със смесените битови отпадъци), анаеробно разлагане и компостиране, изгаряне и депониране. Екологичните и икономически ползи от различните методи на обработване зависят съществено от местните условия, като гъстота на населението, инфраструктура и климат, както и от наличието на пазари за свързаните с този процес продукти (енергия и компост). За биологично третиране на биоразградимите отпадъци се изграждат съоръжения и инсталации за компостиране, анаеробно третиране и механично - биологично третиране, които се разполагат на открити и покрити площадки или в затворени помещения.

Изискванията към съоръженията и инсталациите за биологично третиране на биоразградимите отпадъци са регламентирани в Глава трета, раздел I от Наредба 8 от 24 август 2004 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци. Изискванията към площадките, на които могат да се разполагат съоръжения за биологично третиране на биоразградими отпадъци са посочени в Наредба 7 от 24 август 2004 г. за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци.

Биологичното третиране може да се класифицира като рециклиране, когато компостът (или остатъкът от анаеробно разлагане) се използват за наторяване на почвата или за производство на растежна среда. В случай че компостът не се използва за подобни цели биологичното третиране се класифицира като предварително третиране преди крайно депониране или изгаряне. Анаеробното разграждане (в резултат на което се отделя биогаз

за производство на енергия) следва да се разглежда като оползотворяване на енергията от отпадъците.

В България няма изградена система за разделно събиране на биоразградимите битови отпадъци.

Схемите за разделно събиране работят успешно в много страни, най-вече за зелени отпадъци. Кухненските отпадъци по-често се събират и обработват като част от смесените битови отпадъци. Към ползите от разделно събиране могат да се прибавят освен отклоняването на биоразградими отпадъци от депата, увеличаване на калоричността (топлотворната способност) на останалата част от смесените битови отпадъци и създаването на по-чиста фракция от биологични отпадъци, от която може да се произведе висококачествен компост и с която се улеснява производството на биогаз.

Компостирането е най-често използвания вариант за биологично третиране (около 95 % от сегашните операции по биологично третиране в ЕО). Той е най-подходящ за зелени или за дървесни отпадъци. Компостирането на зелени отпадъци дава компост с високо качество.

Компостирането на смесени или разделно събрани биоразградими битови отпадъци причинява силни миризми, поради което се налага процесът да се извършва в затворени помещения и отделения газ да се третира с биофилтър.

Анаеробното разграждане е особено подходящо за преработването на хранителни биологични отпадъци от домакинства, ресторанти, предприятия за преработка на храни и напитки, включително мазнини. В процеса на разграждане в контролирани реактори за производство на биогаз се получава смес основно от метан — 50 до 75 % и въглероден диоксид.

Остатъците от процеса на анаеробно биологично третиране могат да бъдат компостирани и използвани за подобни цели като компоста, като по този начин се подобрява общото оползотворяване на ресурсите от отпадъците.

В механично-биологичното третиране се включват техниките, които съчетават биологично третиране с механично обработване (сортиране). Понятието може да се отнася само до предварително третиране на смесени битови отпадъци с цел производството на стабилизирани отпадъци за депониране, или на продукт с подобрени характеристики за изгаряне. Но тъй като при механично – биологично третиране с използване на анаеробно разлагане, се образуват биогаз, то също може да представлява процес на оползотворяване на енергията от отпадъците. Горимите отпадъци, сортирани чрез процеса на механично- биологично третиране, могат впоследствие да бъдат изгорени поради техния енергиен потенциал. В ЕО около 50 % от компоста се използва в селското стопанство, до 20 % за оформяне на зелените площи, около 20 % при производство на растежни

среди и изкуствени почви и до 25 % за частно потребление. Страните, които произвеждат компост главно от смесени отпадъци, обикновено го използват в селското стопанство (Испания, Франция), за възстановяване на почва или за покривен материал в депата за отпадъци (Финландия, Ирландия, Полша). Търсенето на компост не е еднакво навсякъде в Европа, като основно зависи от нуждите за подобряване на почвите и доверието на потребителя. Политиката на ЕС в областта на почвите, която приканва Комисията и Парламента да работят срещу влошаването на почвите, и която е насочена към засилване на доверието на потребителите по отношение на безопасното използване на компост от отпадъци, би могла да увеличи значително търсенето. Използването на компост и на остатъци от процеса на биологично третиране могат обаче само до известна степен да разрешат проблема с качеството на почвите в ЕС, тъй като при типично използване на компост от 10 тона на хектар годишно само 3,2 % от обработваемата земя би могла да бъде подобрена, дори ако всички биологични отпадъци се компостират и използват за тази цел, като в същото време ще бъде необходимо осигуряването на транспортиране на големи разстояния, което ще има отрицателни икономически и екологични последици.

Регламентът за биологичното земеделие (2092/91ЕИО до 31.12.2008г .и 834/2007/ЕО от 01.01.2009г) определя условията за използването на компост при биологичното земеделие.

Екомаркировката за подобрителите на почвата и за растежната среда (Решение 2006/799/ЕО и Решение 2007/64/ЕО) определя граници за съдържанието на замърсители и изисква компостът да е съставен само от отпадъци.

Тематичната стратегия за защита на почвите (СОМ 2006/231) приканва към използването на компост като един от най-добрите източници на устойчива органична материя, от която може да се развие нов хумус в почви с влошено качество. Според оценки 45 % от европейските почви имат ниско съдържание на органична материя, главно в южната част на Европа, но също в области от Франция, Обединеното кралство и Германия.

В домакинствата се прилагат системи за домашно компостиране, при което биоразградите битови отпадъци се третират в затворени или отворени съдове.

В Община Шумен няма въведена система за домашно компостиране.

Утайки от пречистването на отпадъчни води

Обикновено утайките се третират преди обезвреждане или оползотворяване, за да се намали съдържанието на вода, склонността им към ферментация и наличието на патогенни микроорганизми. В страната

се използват следните методи за предварително третиране преди извършване на крайните операции по оползотворяване или обезвреждане на утайките.

1. Анаеробно изгниване в метантанк при температура най-малко 35° в продължение на 15 дни и допълнително 15 дневно престояване на изсушителни полета

Под действие на мезофилни бактерии органичното вещество на утайките се разграждат до образуване на биогаз, който може да се използва за подгряване и допълнително сушене на утайките.

В резултат след анаеробно изгниване в метантанк органичното вещество на утайките намалява с 30 до 40%.

2. Мезофилно изгниване в открити изгниватели

Методът е подобен на анаеробното изгниване в метантанкове, но се извършва в открити резервоари или лагуни без допълнително поддържане на температурата. Скоростта и степента на изгниване е различна в зависимост от сезона, като по този начин времето за третиране се увеличава и може да достигне до две години.

3. Обезводняване

Най-често използваният метод за обезводняване на утайките е с използване на центрофуги, филтър преси и изсушителни полета. Процесът на механично обезводняване се прилага както към сурови, непреработени, така и към стабилизирани чрез анаеробно третиране утайки. В резултат съдържанието на сухо вещество (СВ) нараства и в утайките след филтър преса достига 20-30%. Обезводнените утайки се съхраняват на площадки, където допълнително се стабилизират и изсушават.

Възможно е използването и на следните методи за предварително третиране на утайки преди крайното им оползотворяване или обезвреждане:

Третиране с вар на сурови утайки

Суровите обезводнени утайки може да се смесват с вар, в количество достатъчно за повишаване на рН над 12 и задържане при тези условия за 2 часа с цел поддържане на температура на сместа над 70°C. Разходът на вар може да достигне до около 500 кг на тон СВ в утайката. Вместо вар може да се използва по-евтин прах от филтрите на циментови пещи. След обработка с вар съдържанието на СВ в утайките нараства до 37%.

Компостиране на сурови утайки

Компостирането на сурови утайки е биохимичен процес, който се извършва под действието на микроорганизми при работна температура 45-55°C. Процесът изисква добавяне на 20-50% спрямо общото сухо вещество обемн материал под формата на дървесни стърготини и кори, слама, узрял

компост и др. за подsigуряване на аериране на материала. Съдържанието на СВ нараства до 50%.

Термично сушене

Термичното сушене е процес, който се прилага за предварително обезводнени утайки - сурови или след анаеробно изгниване. Процесът се провежда при температура над 80°C до съдържание на СВ 80-95%. Процесът е свързан със значителен разход на енергия в зависимост от съдържанието на СВ в постъпващия и крайния материал. Енергията може да бъде набавена от изгаряне на образувания биогаз от изгнивателите или чрез използване на енергия от външен източник.

Утайките се подлагат на обработка по няколко от изброените методи. Изборът на начина за предварително третиране на утайките се определя в зависимост от избора на метод за крайното им оползотворяване или обезвреждане. Методите за предварително третиране на утайките от ПСОВ трябва да бъдат ясно заложени още на етапа на проектиране на ПСОВ в зависимост от решението за крайното оползотворяване или обезвреждане и конкретните изисквания по отношение на качеството на утайките при използването им в земеделието, за рекултивация на терени, при депониране и др.

В Община Шумен утайките от ГПСОВ се третират предварително чрез обезводняване в камерна филтър преса и след стабилизиране се извозват на депото, като се използват за запръстяване на постъпващите отпадъци.

В процес на изграждане е биологично стъпало на ПСОВ Шумен, а в следствие и изграждане на третично – химично. След въвеждането им в експлоатация третирането на утайките ще бъде екологосъобразно.

Препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност

За да се ограничат рисковете за околната среда, в резултат на неправилно съхранение на препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност, е необходимо да бъдат взети мерки за тяхното временно съхранение, опаковане и транспортиране.

Налице са две възможности за екологосъобразно обезвреждане на тези отпадъци:

- временно съхраняване, в съответствие с нормативните изисквания и поэтапно обезвреждане след изграждане на Националния център за обезвреждане на опасни отпадъци;
- временно съхраняване, в съответствие с нормативните изисквания и изнасянето им за обезвреждане извън страната.

Оценката на различните варианти за обезвреждане се оценява в границите 1000 – 3000 лв./тон (в зависимост от транспортните отстояния, цената за обезвреждане и вида на препаратите).

В националната програма за управление на дейностите по отпадъците се предвижда разходите за преопаковане и безопасно съхранение на препаратите за растителна защита с изтекъл срок на годност да бъдат осигурени от ПУДООС и фондовете към МЗГ.

Количества залежали и негодни за употреба пестициди, като опасни отпадъци, натрупани на територията на община Шумен:

- Намиращи се в складове;

Местоположение	Количество	Състояние на склада
с. Царев брод - ЗК	2900 кг.; 1080 л.	Добро – охраняем
Фирма “Агрос”	2300 кг.; 200 л.	Добро – охраняем
с. Дибич - ЗК	4000 кг.; 2800 л.	Добро – охраняем
“Кабюк” ЕАД	2400 кг.; 400 л.	Добро – охраняем
“Кабюк” ЕАД - стар	5000 кг.	Лошо – охраняем
“Зем. институт” - Ц. брод	7000 кг.; 800 л.	Добро – охраняем
“Зем. институт” – Ц. брод	5000 кг.	Лошо – неохраняем-зазидан
с. Мараш - ЗК	5600 кг.; 600 л.	Задоволително – охраняем

- Намиращи се в 15 бр. Б-Б кубове край с. Градище:

Събрани от:	Количество
с. Ивански	13 т.; 17 м3
с. Друмево	2 т.; 3 м3
с. Велико	16 т.; 20 м3
с. Белокопитово	9 т.; 15 м3
Фирма “Агрос”	8 т.; 15 м3

10. Предотвратяване и намаляване на риска от стари замърсявания с отпадъци

В общинската програма са предвидени мерки за:

- идентифициране и описване на всички нерегламентирани сметища на територията на общината;
- приоритизиране, в зависимост от риска за околната среда, етапите на разширяване на системата за организирано сметосъбиране и изграждането на заместващи мощности;

- изготвяне на план и определяне на необходимите средства и източници на финансиране (общински бюджети и ДБ);
- възлагане на дейностите (напр. чрез обществена поръчка) и поетапно саниране, в зависимост от определените приоритети.

За решаване на проблемите с площадките за съхранение на пестициди и други препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност, са взети мерки за:

- инвентаризиране на наличните количества, представляващи риск за околната среда;
- незабавно осигуряване на тяхното контролирано временно съхранение;
- изготвяне и представяне на документация за кандидатстване за отпускане на средства от ПУДООС и фондовете на Министерството на земеделието и горите и/или отделяне на средства от общинския бюджет;
- възлагане на дейностите по саниране (контейнеризиране, износ и др.) по реда на ЗОП.

11. Участие на обществеността

При отчитане на конкретните условия и нужди на общината, както и изискванията на националното законодателство и политика, в съответствие с Националната програма за управление на дейностите по отпадъците, се поставят най-малко следните стратегически цели:

1. Предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъците
2. Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци
3. Подобряване на организацията по разделяне, временно съхранение, събиране и транспортиране на отпадъците
4. Екологосъобразно обезвреждане на отпадъците
5. Предотвратяване и намаляване на риска от стари замърсявания с отпадъци
6. Правно регулиране на управлението на отпадъците и ускоряване прилагането на законодателството и политиката в областта
7. Осигуряване на достатъчни и надеждни данни за отпадъците
8. Укрепване на административния капацитет на институциите, отговорни за управлението на отпадъците в страната
9. Увеличаване на инвестициите в сектора и прилагане на принципите “отговорност на производителя” и “замърсителят плаща” при интегрирано управление на отпадъците
10. Участие на обществеността
11. Управление на специфични потоци отпадъци.

Като индикатори за успешното осъществяване на поставените цели в настоящата програма могат да бъдат:

- Отсъствие на несъбрани и нерегламентирано изхвърляни отпадъци
- Приемлив размер на определената такса „Битови отпадъци“
- Рециклиране, повторно използване или извличане на вторични суровини и енергия от отпадъците
- Екологосъобразно обезвреждане
- Минимизиране на количеството депонирани отпадъци и депониране на предварително обезвредени отпадъци на депото за отпадъци
- Почистване на междублоковите и междужилищните пространства и рекреационни площадки
- Избор и реализиране на организация на дейностите по събиране и транспортиране на отпадъците в съответствие със спецификата и характера на отделните жилищни райони
- Организиране, провеждане и оценка на пилотни проекти, свързани с разделно събиране и третиране на отпадъци
- Участие и въвличане на обществеността, медиите, неправителствени организации и др. в реализацията на поетапното еколого и законосъобразно управление на отпадъците
- Изграждане на ефективно звено в общинската администрация, отговарящо за интегрираното управление на отпадъците
- Въвеждане на стройна система за третиране на отпадъците, както и за отчет и контрол на дейностите с отпадъци.

За да се осъществят мерките, заложи в общинската програма за управление на дейностите по отпадъците и за да се постигне оптимален баланс на интересите на различните участници в управлението на отпадъците, трябва да се взимат правилните решения, като се осъществява непрекъснат диалог с участниците и се организират кампании за повишаване на общественото съзнание.

Предвижда се създаване на условия за:

- редовно предоставяне на информация на населението за състоянието на околната среда;
- привличане на населението, неправителствени организации и заинтересованата индустрия, в процесите на вземане на решения по въпросите на управление на отпадъците, особено за начина за определяне на “такса битови отпадъци” и отчитането на изразходваните средства и създаване на условия за участие на обществеността в процеса на вземане на решения на равнище община, отделни кметства и населени места;

- постигане на промяна в поведението на населението чрез повишаване на общественото съзнание и осъзнаването на екологичните рискове, свързани с изчерпване на ресурсите, генерирането и обезвреждането на отпадъците;
- поощряване на инициативи за намаляване замърсяването, поддържане на чист и приветлив вид на обществени терени и въвеждане на технологии за обезвреждане на отпадъци;
- провеждане на компании за разясняване целите, принципите и значението на програмата за управление на отпадъците сред населението на общината, както и осигуряване на информация за действието на приетата програма и резултатите от нейното прилагане;
- провеждане на компании за разясняване целите и значение на разделното събиране на отпадъците сред населението на общината;
- последователно да се прилагат принципите на „Замърсителят плаща“, „отговорността на производителя“ и „споделената отговорност“;
- подготовка на материали за вредата от опасните отпадъци от бита и материали, насърчаващи минимизирането, рециклирането и оползотворяването на отпадъците и възможността за повторна употреба на опаковките;
- ежегодно провеждане на конкурси, празненства, обществени мероприятия, организирани специално за целта, или включени като част от програмите за честване на празници на общината или конкретно населено място;
- специално внимание ще бъде отделено на работата с подрастващите чрез организиране на посещения на обекти, съоръжения и инсталации свързани с третирането на отпадъците от ученици, студенти и членове на младежки клубове и организиране на акции за пролетно и есенно почистване и озеленяване на районите около училищата и детските градини;
- получаване на обратна връзка за успеха на прилаганите мерки за дейностите по управление на отпадъците;
- системно информиране на обществеността чрез местните медии за всички предстоящи действия, програми и проекти, касаещи управлението на отпадъците

Информирание и проучване на мнението на обществеността:

- ✓ Системно информирание на обществеността чрез местните медии за всички предстоящи действия, програми и проекти, касаещи управлението на отпадъците;

- ✓ Издаване и разпространение на информационни материали за популяризиране на предприетите действия.

Обучение на обществеността:

- ✓ Организиране на посещения на обектите, съоръжения и инсталации свързани с третирането на отпадъците от ученици, студенти и членове на младежки клубове;

- ✓ Подготовка и разпространение на материали насърчаващи минимизирането, рециклирането и оползотворяването на отпадъците и повторната употреба на опаковките;

- ✓ Подготовката на материалите за обучение за пряко участие в разделното събиране на отпадъците, чрез онагледяване на процесите;

- ✓ Организиране на акции за пролетно и есенно почистване и озеленяване на районите в и около училищата и детските градини;

- ✓ Провеждане на конкурси в различни области на изкуството за творби свързани с управлението на отпадъците;

- ✓ Подготовка на материали за вредата от опасните отпадъци от бита.

Въвличане на обществеността в участие в процесите:

- ✓ Провеждане на обществено обсъждане на програмата за управление на отпадъците;

- ✓ Създаване на обстановка на партньорство между бизнеса, обществеността и общинската администрация за по-ефективно решаване на проблемите;

- ✓ Привличане на обществеността за участие в различни инициативи за почистване на града;

- ✓ Подобряване на работата между общинската администрация и не правителствените организации в областта на управление на отпадъците;

- ✓ Повишаване на взаимодействието с медиите;

- Своевременно отразяване на кампаниите проведени с участие на обществеността;

- Своевременно отразяване на действията на общината по приоритетни проекти свързани с управлението на отпадъците.

11. Управление на специфични потоци отпадъци, в съответствие с изискванията на националното законодателство

Нормативната уредба предоставя на общината възможности за участие в системите, финансирани от производителите и вносителите на продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци. Независимо от избраната стратегия, в Общинската програма за управление на дейностите по отпадъците са отразени взетите решения за управление на специфични потоци отпадъци.

Поставени са изисквания, в зависимост от условията, които има общината, както и подходи за управление на съответния вид отпадък, с осигуряване на възможност на домакинствата да предават за оползотворяване/ рециклиране, образуваните от тях масово разпространени отпадъци.

IV. ПРОГРАМА ЗА КАПИТАЛОВИ ИНВЕСТИЦИИ.

Въз основа на определените стратегически цели ще се изготвят конкретни инвестиционни проекти и ще се използват възможностите за финансирането им.

Основните допускания, относно икономическите параметри и възможностите за финансиране, са:

- увеличаване/намаляване на броя на населението;
- промяна в икономическото положение;
- участие на донори в безвъзмездното финансиране на инвестиционни проекти;
- промяна в търсенето и предлагането на определени стоки;
- нови методи за третиране на отпадъци и др.

Въз основа на определените в програмата приоритети ще бъдат предвиждани капиталовите инвестиции и вариантите за тяхното финансиране.

Възможно е някои от мерките да изискват големи финансови средства и да бъдат изпълнявани в по-дългосрочен план, като общината ще разработи цялостна финансова стратегия за реализация на програмата за управление на отпадъците. Програмата за финансиране ще отчита и възможностите за частно-публични партньорства, привличане на концесионери, стратегически партньори, чужди капитали и др.

V. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА ШУМЕН

Целите и приоритетите на Общинската програма за управление на дейностите по отпадъците са определящи за структуриране на Плана за действие, с който се обобщават различните законодателни, институционални, икономически и технически мерки и прилагане на интегриран подход за управление на отпадъците.

Предложеният план обхваща период от 4 години - от 2009 до 2012 година и включва основните мерки и дейности, които е необходимо да бъдат приложени, за да може общинската политика, свързана с управлението на дейностите по отпадъците, да отговаря на Европейските изисквания.

Планът определя и отговорностите на различните институции и организации в областта на управление на отпадъците, свързани с реализацията на предвидените мерки и дейности, очакваните разходи и вероятните източници за тяхното финансиране.

Планът за действие по управление на отпадъците на община Шумен е представен в таблица която включва :

❖ **Краткосрочен план** – до края на 2009 година. Той включва най-належащите мерки и действия, които са реално обезпечени с всички необходими средства (законодателни, технически, институционални, финансови и др.).

❖ **Средносрочен план** - за периода до края на 2012 година.

Основните дейности, които се включват в плана за действие са:

VI. МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА.

Програмата за управление на дейностите по отпадъците е неразделна част от общинската програма за околна среда.

Програмата за опазване на околната среда се приема и контролира от Общински съвет - Шумен.

Чрез извършването на мониторинг ще се отбелязват отклоненията от плана на общинската програма, и ще се осигури възможност за своевременното и коригиране.

Въз основа на проведения мониторинг ще се прави периодична оценка на степента на изпълнение на мерките, заложи в програмата, както и на резултатите от нейното прилагане.

Оценката на програмата ще бъде основа за изготвянето на годишните отчети, съгласно изискванията на чл.32 от ЗУО. Годишният отчет ще се представя за информация в РИОСВ-София до 31 март следващата година.

Кметът на общината ежегодно ще внася в Общинския съвет отчет за изпълнението на програмата, а при необходимост - и предложения за нейното допълване и актуализация.

Програмата ще бъде актуализирана при промяна във фактическите и/или нормативните условия.

НОРМАТИВНА БАЗА

Общинската програма за управление на дейностите по отпадъците е разработена съгласно актовете от съществуващото законодателство и нормативната база, действаща в Република България:

- Конституция на Република България (обн., ДВ.бр. 56 от 13.07.1991 г.; изм. ДВ бр. 85 от 26.09.2003 г.; изм. ДВ бр. 18. от 25.02.2005 г.; изм. ДВ бр.27. от 31.03.2006 г.);
- Закон за опазване на околната среда (ЗООС) (Обн. ДВ. бр.91 от 25 Септември 2002г., попр. ДВ. бр.98 от 18 Октомври 2002г., изм. ДВ. бр.86 от 30 Септември 2003г., изм. ДВ. бр.70 от 10 Август 2004г., изм. ДВ. бр.74 от 13 Септември 2005г., изм. ДВ. бр.77 от 27 Септември 2005г., изм. ДВ. бр.88 от 4 Ноември 2005г., изм. ДВ. бр.95 от 29 Ноември 2005г., изм. ДВ. бр.105 от 29 Декември 2005г., изм. ДВ. бр.30 от 11 Април 2006г.)
- Закон за местното самоуправление и местната администрация (ЗМСМА) (Обн. ДВ. бр.77 от 17 Септември 1991г., изм. ДВ. бр.24 от 14 Март 1995г., изм. ДВ. бр.49 от 30 Май 1995г., изм. ДВ. бр.65 от 21 Юли 1995г., изм. ДВ. бр.90 от 24 Октомври 1996г., доп. ДВ. бр.122 от 19 Декември 1997г., изм. ДВ. бр.33 от 24 Март 1998г., изм. ДВ. бр.130 от 5 Ноември 1998г., изм. ДВ. бр.154 от 28 Декември 1998г., доп. ДВ. бр.67 от 27 Юли 1999г., изм. ДВ. бр.69 от 3 Август 1999г., изм. ДВ. бр.26 от 29 Март 2000г., изм. ДВ. бр.85 от 17 Октомври 2000г., изм. ДВ. бр.1 от 2 Януари 2001г., доп. ДВ. бр.28 от 19 Март 2002г., изм. ДВ. бр.45 от 30 Април 2002г., изм. ДВ. бр.119 от 27 Декември 2002г., изм. ДВ. бр.69 от 5 Август 2003г., изм. ДВ. бр.19 от 1 Март 2005г., изм. ДВ. бр.34 от 19 Април 2005г., изм. ДВ. бр.30 от 11 Април 2006г.)
- Закон за защитените територии (ЗЗТ) (Обн. ДВ. бр.133 от 11 Ноември 1998г., изм. ДВ. бр.98 от 12 Ноември 1999г., изм. ДВ. бр.28 от 4 Април 2000г., изм. ДВ. бр.48 от 13 Юни 2000г., доп. ДВ. бр.78 от 26 Септември 2000г., изм. ДВ. бр.23 от 1 Март 2002г., изм. ДВ. бр.77 от 9 Август 2002г., изм. ДВ. бр.91 от 25 Септември 2002г., изм. ДВ. бр.28 от 1 Април 2005г., изм. ДВ. бр.94 от 25 Ноември 2005г., изм. ДВ. бр.30 от 11 Април 2006г.);
- Закон за устройството на територията (ЗУТ) (Обн. ДВ. бр.1 от 2 Януари 2001г., изм. ДВ. бр.41 от 24 Април 2001г., изм. ДВ. бр.111 от 28 Декември 2001г., изм. ДВ. бр.43 от 26 Април 2002г., изм. ДВ. бр.20 от 4 Март 2003г., изм. ДВ. бр.65 от 22 Юли 2003г., изм. ДВ. бр.107 от 9 Декември 2003г., изм. ДВ. бр.36 от 30 Април 2004г., изм. ДВ. бр.65 от 27 Юли 2004г., изм. ДВ. бр.28 от 1 Април 2005г., изм. ДВ. бр.76 от 20 Септември 2005г., изм. ДВ. бр.77 от 27 Септември 2005г., изм. ДВ. бр.88 от 4 Ноември 2005г., изм. ДВ. бр.94 от 25 Ноември 2005г., изм. ДВ. бр.95 от 29 Ноември 2005г., изм. ДВ. бр.103 от 23 Декември 2005г., изм. ДВ. бр.105 от 29 Декември

2005г., изм. ДВ. бр.29 от 7 Април 2006г., изм. ДВ. бр.30 от 11 Април 2006г., изм. ДВ. бр.34 от 25 Април 2006г., изм. ДВ. бр.37 от 5 Май 2006г.)

- Закон за чистотата на атмосферния въздух (ЗЧАВ) (Обн. ДВ. бр.45 от 28 Май 1996г., попр. ДВ. бр.49 от 7 Юни 1996г., изм. ДВ. бр.85 от 26 Септември 1997г., изм. ДВ. бр.27 от 31 Март 2000г., изм. ДВ. бр.102 от 27 Ноември 2001г., изм. ДВ. бр.91 от 25 Септември 2002г., изм. ДВ. бр.112 от 23 Декември 2003г., изм. ДВ. бр.95 от 29 Ноември 2005г.)
- Закон за управление на отпадъците (ЗУО) (Обн. ДВ. бр.86 от 30 Септември 2003г., изм. ДВ. бр.70 от 10 Август 2004г., изм. ДВ. бр.77 от 27 Септември 2005г., изм. ДВ. бр.87 от 1 Ноември 2005г., изм. ДВ. бр.88 от 4 Ноември 2005г., изм. ДВ. бр.95 от 29 Ноември 2005г., изм. ДВ. бр.105 от 29 Декември 2005г., изм. ДВ. бр.30 от 11 Април 2006г., изм. ДВ. бр.34 от 25 Април 2006г., изм. ДВ. бр.63 от 4 Август 2006г., изм. ДВ. бр.36 от 4 Април 2008г., изм. ДВ. бр.70 от 8 Август 2008г., изм. ДВ. бр.105 от 9 Декември 2008г.) и издадените към него наредби.
- Закон за лечебните растения (ЗЛР) (Обн. ДВ. бр.29 от 7 Април 2000г., изм. ДВ. бр.23 от 1 Март 2002г., изм. ДВ. бр.91 от 25 Септември 2002г., изм. ДВ. бр.30 от 11 Април 2006г.)
- Закон за водите (ЗВ) (Обн. ДВ. бр.67 от 27 Юли 1999г., изм. ДВ. бр.81 от 6 Октомври 2000г., изм. ДВ. бр.34 от 6 Април 2001г., изм. ДВ. бр.41 от 24 Април 2001г., изм. ДВ. бр.108 от 14 Декември 2001г., изм. ДВ. бр.47 от 10 Май 2002г., изм. ДВ. бр.74 от 30 Юли 2002г., изм. ДВ. бр.91 от 25 Септември 2002г., изм. ДВ. бр.42 от 9 Май 2003г., изм. ДВ. бр.69 от 5 Август 2003г., изм. ДВ. бр.84 от 23 Септември 2003г., доп. ДВ. бр.107 от 9 Декември 2003г., изм. ДВ. бр.6 от 23 Януари 2004г., изм. ДВ. бр.70 от 10 Август 2004г., изм. ДВ. бр.18 от 25 Февруари 2005г., изм. ДВ. бр.77 от 27 Септември 2005г., изм. ДВ. бр.94 от 25 Ноември 2005г., изм. ДВ. бр.29 от 7 Април 2006г., изм. ДВ. бр.30 от 11 Април 2006г., изм. ДВ. бр.36 от 2 Май 2006г.);
- Закон за биологичното разнообразие (ЗБР) (обн. ДВ. бр.77 от 9 Август 2002г., изм. ДВ. бр.88 от 4 Ноември 2005г., изм. ДВ. бр.105 от 29 Декември 2005г., изм. ДВ. бр.29 от 7 Април 2006г., изм. ДВ. бр.30 от 11 Април 2006г., изм. ДВ. бр.34 от 25 Април 2006г.);
- Наредба №1 за опазване на озеленените площи и декоративната растителност (обн. ДВ бр. 26 от 1993 год.);
- ПМС № 59 за приемане на Наредба за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда на инвестиционни предложения за строителство, дейности и технологии (обн. ДВ бр. 25 от 2003 год.);
- Наредба № 2 от 05.03.03. за реда за извършване на оценка на

въздействието върху околната среда на националните, регионалните и областните планове и програми за развитие, устройствените планове и техните изменения (ДВ бр. 24 от 2003 год.);

- Наредба № 7 за оценка на управление качеството на атмосферния въздух (обн. ДВ бр. 45 от 1999 г.);
- Наредба № 7 за показателите и нормите за определяне качеството на течащите повърхностни води (обн. ДВ. бр. 96 от 1986 год.);
- Наредба № 4 за защита от шум на териториите на населените места (обн. ДВ. бр. 41 от 1999 г.);
- Наредба № 7 за хигиенните изисквания за здравна защита на селищната среда (обн. ДВ бр. 46 от 1992, изм. ДВ 46 от 1994, бр 89 и 101 от 1996, изм. и доп. Бр. 101 от 1997 г. и бр. 20 от 1999 г.);
- Наредба № 35 за биологичното отглеждане на животни и биологично производство на животински продукти и храни от животински произход и неговото означаване върху тях, (Обн. ДВ. бр.80 от 18 Септември 2001г., изм. ДВ. бр.13 от 10 Февруари 2006г.);
- Конференция на ООН по околна среда и развитие, Рио де Жанейро, 1992 год., “Дневен ред 21”;
- Европейски план за действие по околна среда - здраве (ЕПДОСЗ), Хелзинки, Финландия 1994 год;
- Национален план за действие по околна среда - здраве (НПДОСЗ), 1998 год, МС на Република България;
- Стокхолмска конвенция за устойчивите органични замърсители (Ратифицирана със закон, приет от XXXIX Народно събрание на 30 септември 2004 г. - ДВ,бр.89 от 2004 г. В сила за Република България от 20 март 2005 г.) (обн.,ДВ,бр.34 от 19 април 2005 г.).

ПРИЛОЖЕНИЕ : 1) РЕШЕНИЕ НА ОБЩИНСКИ СЪВЕТ „ШУМЕН”

за Общинска Програма за „Управление на дейностите по отпадъците на Община „Шумен”за периода 2009-2012година

инж. ВИКТОРИЯ ПЕТРОВА
Ст. експерт “Екология и чистота”

инж. ИВАН ЙОНКОВ
ЗАМ КМЕТ “УТСЕ

Октомври 2009г

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Предложеният план обхваща периода от 2009-2012 година и включва основните мерки и дейности, които са необходими да бъдат приложени, за да може Общинската политика, свързана с опазването на околната среда да отговаря на Европейските изисквания.

<i>№</i>	<i>Мярка/дейност</i>	<i>Срок за прилагане</i>	<i>Отговорници</i>	<i>Предлагани източници за финансиране</i>	<i>Ефект</i>
Цел. 1	НАМАЛЯВАНЕ НА ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ				
1.1.	Определяне на такса 'битови отпадъци' според разходите за поддържане на чистотата	ежгодно	Кмет Общинска администрация	Общински бюджет	По-ефективно облагане
1.2.	Оптимизиране използването на постъпленията (от такса БО и поддържане чистотата на населените места) и получените средства от наложени санкции	Постоянен	Кмет Общинска администрация	-	Устойчиво управление на отпадъците
1.3.	Актуализация на нормативната база на Общинско ниво, позволяваща ефективно санкциониране на нарушителите – фирми и граждани замърсяващи населените места или носещи отговорност за замърсяванията	2009 г. 2010 г.	Кмет Общинска администрация Юрист на Общината	-	Поддържане на екологична среда
1.4.	Засилване контрола на Общината относно нерегламентираните	Постоянен	Кмет Общинска администрация	-	Подобряване качествата на околната среда

	замърсявания				
Цел.2	ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ И РЕЦИКЛИРАНЕ НА ЧАСТ ОТ БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ				
2.1.	Контрол по въведената система за разделно събиране на отпадъци от опаковки	Постоянен	Кмет Общинска администрация	Организации по оползотворяване и частни инвестиции	Минимизиране на отпадъците. Оползотворяване на ценни суровини
2.2.	Оптимизиране на системата за строителни отпадъци	2010-2011г	Кмет Общинска администрация	Средства по програми и др.	Предотвратяване на замърсяването на околната среда
Цел.3	ПОДОБРЯВАНЕ ОРГАНИЗАЦИЯТА ПО РАЗДЕЛЯНЕ, ВРЕМЕННО СЪХРАНЕНИЕ, СЪБИРАНЕ И ТРАНСПОРТИРАНЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ				
3.1.	Подобряване на съществуващите практики и условия за събиране и транспортиране на битови отпадъци	Постоянен	Кмет Общинска администрация	Общински бюджет	Подобряване качеството на сметосъбирането и сметоизвозването
3.1.	Осигуряване на съвременни контейнери за събиране (включително разделно) на отпадъците и съответното транспортно оборудване и определяне на местта за временно съхранение	2010 г.	Кмет Общинска администрация	Общински бюджет, спонсорство	Подобряване качеството на сметосъбирането и сметоизвозването
3.3.	Подобряване на системата за събиране на опасни отпадъци от бита (батерии, акумулатори, лампи съдържащи живак, лекарства и др.) и определяне на места за временно съхранение.	2010 г.	Кмет Общинска администрация НПО, организации по оползотворяване, фирми	Общински бюджет	Защита на околната среда, съвременно управление на опасни отпадъци от бита

Цел.4	ЕКОЛОГОСЪОБРАЗНО ОБЕЗВРЕЖДАНЕ				
4.1.	Участие в експлоатацията на РДТБО - Шумен	постоянен	Кмет Общинска администрация	Общински бюджет	Екологосъобразно обезвреждане на отпадъците
4.2.	Доизграждане на депо за ТБО в кв. Дивдядово – 2 и 3 клетка	2011 г.	Кмет Общинска администрация	Оперативни програми, Общ.Бюджет Финансиращи институции	Екологосъобразно обезвреждане на отпадъците
4.3.	Изграждане на инсталация за сепариране на ТБО	2012 г.	Кмет Общинска администрация	Оперативни програми, Общ.Бюджет Финансиращи институции	Екологосъобразно обезвреждане на отпадъците
4.4.	Изграждане на инсталация за обезвреждане на неопасни отпадъци	2010 г.	Кмет Общинска администрация	Публично частно партньорство	Екологосъобразно обезвреждане на отпадъците
Цел.5	ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ И НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА ОТ СТАРИ ЗАМЪРСЯВАНИЯ				
5.1.	Подобряване на контрола срещу изоставянето, нерегламентираното изхвърляне и изгаряне или друга форма на неконтролирано обезвреждане на отпадъците	Постоянен	Кмет Общински експерти	Общински бюджет	Предотвратяване на замърсяването на околната среда
5.2.	Обезвреждане на наличните на територията на община шумен препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност	2010 – 2011 г.	Кмет Общински експерти	ПУДООС, фондове към МЗГ	Екологосъобразно обезвреждане на отпадъците
Цел.6	ПРАВНО РЕГУЛИРАНЕ НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ И УСКОРЯВАНЕ НА ПРИЛАГАНЕТО НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО И ПОЛИТИКАТА В ОБЛАСТТА				
6.1.	Актуализация на съответните общински наредби за събиране,	Постоянен	Кмет Юрист на Общината Експерти по околна	-	Усъвършенстване на нормативната уредба включваща

	съхранение, транспортиране на битови, строителни и масово разпространени отпадъци, в съответствие с изискванията и целите на националното законодателство		среда		мерките за подобряване на управлението на отпадъците
6.2.	Актуализация на общинската програма за управление на дейностите по отпадъците в случай на промени в националното законодателство или местните нормативи	Постоянен			
6.3.	Разработване на регионална програма по отпадъци	2010 г.	Кмет Общински експерти	Общински бюджет	Създаване на ефективна система съобразена с мерките необходими за подобряване управлението на отпадъците
6.4.	Разработване на програма по управление на отпадъците за Регионално депо	2010 г.	Кмет Общински експерти	Общински бюджет	Създаване на ефективна система съобразена с мерките необходими за подобряване управлението на отпадъците
Цел.7	ОСИГУРЯВАНЕ НА ДОСТАТЪЧНИ И НАДЕЖДНИ ДАННИ ЗА ОТПАДЪЦИТЕ				
7.1.	Осигуряване на информация по отношение на генерираните	2010г.	Кмет Общинска администрация Фирмата оператор	-	Подобряване условията на живот и качеството на

	битови и строителни отпадъци				околната среда
7.2.	Осигуряване на информация по отношение на рециклируемите отпадъци	2010 г.	Кмет Общ.администрация и организациите по оползотворяване	-	Подобряване качеството на околната среда и условията на живот
7.3.	Идентификация на юридическите и физическите лица, при чиято дейност се генерират: <ul style="list-style-type: none"> • Производствени отпадъци, които не притежават опасни свойства и които по общо количество са над 1 м³ или 1000 кг. на денонощие; • Опасни отпадъци независимо от количеството им; • Строителни отпадъци, които по общо количество са над 10 м³ в денонощие. 	Постоянен	Кмет Общински експерти Стопански субекти	-	Подобряване условията на живот и качеството на околната среда
7.4.	Юридически и физически лица, при чиято дейност се генерират опасни производствени и строителни отпадъци да представят след утвърждаването им от РИОСВ-Шумен собствени (фирмени) програми за управление на дейностите по	Ежегодно до 31.03	Стопански субекти	-	Съгласуване на действията по управление на отпадъците

	отпадъците за включване и допълване на общинската програма за управление на дейностите по отпадъците				
7.5.	Внедряване на Информационна система за управление на отпадъците	2009 г.	Кмет Общинска администрация	Общински бюджет	Осигуряване на актуални данни за количествата и вида на отпадъците
Цел.8	УЧАСТИЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА				
8.1.	Повишаване на обществената култура и съзнание по проблемите на околната среда	Ежегодно	Кмет Общинска администрация	-	Повишаване информираността на населението по проблемите на опазването на околната среда
8.2.	Привличане на обществеността в процеса на вземане на решения, чрез взаимодействие с неправителствени организации	Ежегодно	Кмет Общинска администрация Заинтересованите страни	-	Ангажираност на населението по проблемите на опазване на околната среда
8.3.	Изготвяне на брошури, листовки и др. информационни материали за запознаване на обществеността с проблемите по управление на отпадъците	Постоянен	Кмет Общинска администрация	Общински бюджет	Повишаване информираността на населението
Цел.9	УПРАВЛЕНИЕ НА СПЕЦИФИЧНИ ОТПАДЪЧНИ ПОТОЦИ В СЪОТВЕТСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И НАЦИОНАЛНОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО				
9.1.	Управление на негодни за употреба батерии и акумулатори				
9.1.1	Сключване договор с организация по оползотворяване на	2010г.	Кмет Общинска администрация	-	Предотвратяване на замърсяването на околната среда

	отпадъци от НУБА				
9.1.2	Подобряване на контрола относно начина и местата за предаване на негодните батерии и акумулатори	Постоянен	Кмет Общинска администрация	-	Подобряване на ефективността и ефикасността на управлението на отпадъците
9.1.3	Стремеж към непрекъснато усъвършенстване на системата за събиране и временно съхранение на негодни батерии и акумулатори	Постоянен	Кмет Общинската администрация	-	Намаляване на риска от замърсяване на околната среда
9.2.	Управление на излезли от употреба МПС				
9.2.1.	Усъвършенстване на системата за събиране, съхранение и разкомплектоване на ИУМПС	До края на 2010 г.	Кмета Общинската администрация	-	Намаляване на риска от замърсяване на околната среда
9.2.2.	Контрол на площадките за ИУМПС	Постоянен	Кмета Общинската администрация	-	Намаляване на риска от замърсяване на околната среда
9.2.3.	Подобряване контрола върху изоставените ИУМПС	Постоянен	Кмета Общинската администрация	-	Намаляване на риска от замърсяване на околната среда
9.3.	Управление на негодните за употреба автомобилни гуми				
9.3.1.	Организиране и прилагане на система за събиране на негодни за употреба гуми	Постоянен	Кмета Общинската администрация	Общински бюджет Средства от специализирани организации	Предотвратяване замърсяването на околната среда
9.4.	Управление на отработените масла и отпадъчни нефтопродукти				
9.4.1.	Определяне на местата за смяна на отработени моторни	Постоянен	Кмет Общинска администрация	-	Информированост на населението. Предотвратяване

	масла на територията на Общината и уведомяване на обществеността				замърсяването на околната среда
9.4.2.	Подобряване контрола при източниците на образуване на отпадък от отработени масла и отпадъчни нефтопродукти	Постоянен	Кмет Общинска администрация	-	Предотвратяване замърсяването на околната среда
9.5.	Управление на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО)				
9.5.1.	Поетапно организиране и прилагане на система за събиране на други видове ИУЕЕО	2009-2010г	Кмет Общинска администрация	Общински бюджет	Съвременен управление на опасни отпадъци. Предотвратяване замърсяването на околната среда
9.5.2.	Контрол на площадките за събиране на ИУЕЕО	Постоянен	Кмет Общинска администрация	Общински бюджет	Предотвратяване замърсяването на околната среда
9.6.	Управление на отпадъците от опаковки				
9.6.1.	Усъвършенстване на системата за събиране на отпадъци от опаковки	2010 г.	Кмет Общинска администрация	Специализирана организация	Предотвратяване замърсяването на околната среда
9.6.2.	Организиране на разяснителни кампании за ползите от разделното събиране на отпадъците от опаковки	Постоянен	Кмет Общинска администрация Организация по оползотворяването	Специализирана организация	Предотвратяване замърсяването на околната среда, чрез информираността на населението за начина на събиране на опасни отпадъци

КРАСИМИР КОСТОВ
КМЕТ НА ОБЩИНА ШУМЕН